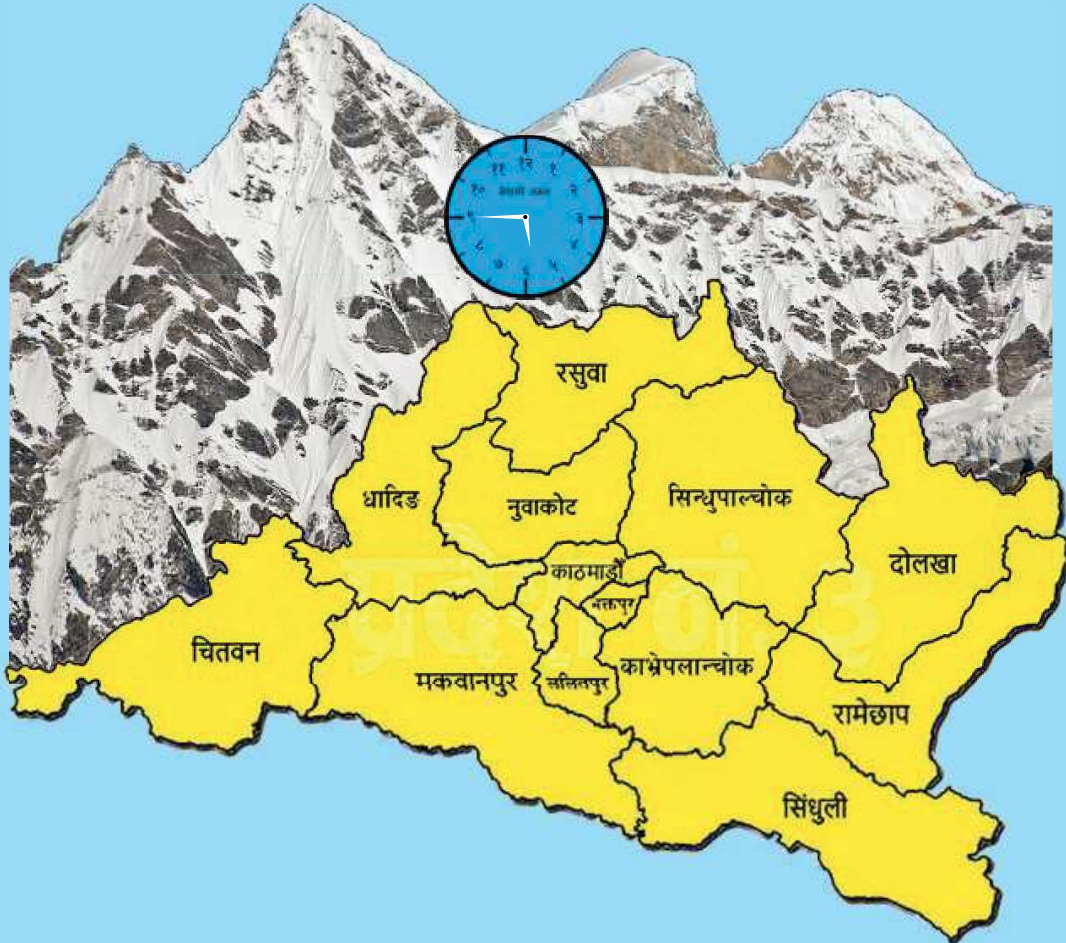

प्रदेश सरकारको एक वर्ष (वि.सं. २०७५ माघ-२०७६ पौष)

प्रदेश सरकार

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

बागमती प्रदेश, हेटौंडा, मकवानपुर

प्रदेश सरकारको एक वर्ष

(वि.सं. २०७४ माघ-२०७५ पौष)

प्रदेश सरकार
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
प्रदेश नम्बर तीन, हेटौडा, मकवानपुर

प्रकाशक:

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
प्रदेश नम्बर तीन, हेटौडा, मकवानपुर

प्रकाशन प्रति:

१०००

मुद्रण:

जन अफसेट प्रेस, हेटौडा-४, पारिजातपथ

प्रदेश सरकारका मन्त्रिपरिषद्का सदस्यहरूको नामावली

माननीय डोरमणि पौडेल
मुख्यमन्त्री

माननीय शालिकराम जम्कट्टेल
मन्त्री

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

माननीय अरुणप्रसाद नेपाल
मन्त्री

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

माननीय कैलाशप्रसाद दुङ्गेल
मन्त्री

अर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

माननीय दावा दोर्जे लामा
मन्त्री

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

माननीय युवराज दुलाल
मन्त्री

सामाजिक विकास मन्त्रालय

प्रदेश सरकारका सचिवहरूको नामावली

आनन्दराज ठकाल

प्रमुख सचिव

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

रमेश प्रसाद शिवाकोटी

सचिव

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

इन्दिरा दहाल

सचिव

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

केवल प्रसाद भण्डारी

सचिव

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

राजकुमार श्रेष्ठ

सचिव

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

शिवकुमार वाग्ले

सचिव

उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय

कौशल किशोर झा

सचिव

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

दीर्घनारायण पौडेल

सचिव

सामाजिक विकास मन्त्रालय

निर्मल गदाल

निमित्त सचिव

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

सल्लाहकार
आनन्दराज ढकाल
प्रमुख सचिव

सम्पादन समिति

केवलप्रसाद भण्डारी, सचिव, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
रमेशप्रसाद शिवाकोटी, सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राजकुमार श्रेष्ठ, सचिव, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय
बद्रीबहादुर पाठक, उपसचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
निर्मला थापा, उपसचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
सरोजकुमार पोखरेल, शाखा अधिकृत, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

मन्तव्य

सर्वप्रथम प्रदेश सरकारले एक वर्ष अवधि पूरा गरेको अवसरमा प्रदेश नम्बर तीनमा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु। नेपाली जनताको बलिदान, त्याग र विभिन्न समयमा भएका आन्दोलनहरूको फलस्वरूप हामी सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रसहित नयाँ शासकीय संरचनामा प्रवेश गरेका छौं। नेपालको संविधानले राज्यको मूल संरचना सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहमा रहने व्यवस्था गरेको छ। सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुने व्यवस्था संविधानमा नै उल्लेख छ। संविधान बमोजिम गतवर्ष प्रदेश सभाको निर्वाचन भई प्रदेश सरकार गठन तथा कार्य प्रारम्भ गरेको एक वर्ष पुगेको छ। यसै सन्दर्भमा प्रदेश सरकार स्थापना भएको एक वर्षको अवधिमा सम्पादन भएका कार्यहरू समेटी **"प्रदेश सरकारको एक वर्ष"** नामक पुस्तिका प्रकाशन गरिएको छ। स्थापनाको हिसाबले शून्यताबाट थालनी गरिएको प्रदेश सरकारका सङ्गठन संरचना २०७५ आश्विन महिनामा मात्र स्वीकृत भई कार्यालयहरू स्थापना भएका हुन्। हाल यस प्रदेशमा ७ मन्त्रालयसहित १३ जिल्लामा १५७ वटा कार्यालयहरू सञ्चालनमा रहेका छन्। प्रदेश सरकार जनतालाई छिटो, छरितो तथा सहज सेवा प्रदान गर्दै सुशासन कायम राखी स्थानीय तहदेखि केन्द्रसम्मको सहकार्य तथा समन्वयमा समृद्ध प्रदेश निर्माण गर्नका लागि योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा जुटिरहेको छ।

मिति २०७४ माघ २९ देखि प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरू स्थापना भएका हुन्। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सहितका सात मन्त्रालयहरूबाट स्थापना कालदेखि २०७५ पौष मसान्तसम्म सम्पादन गरेका कार्यहरूको मुख्य विवरणहरू नागरिकलाई जानकारी गराउने उद्देश्यका साथ प्रस्तुत पुस्तिका प्रकाशन गरिएको छ। यस पुस्तिकामा प्रदेशको सामान्य परिचय, प्रदेश सरकार गठन, प्रदेश सरकारका

मन्त्रालयहरूको कार्य जिम्मेवारी र एक वर्षमा मन्त्रालयहरूबाट सम्पादन गरेका कार्य तथा उपलब्धिहरूलाई समेटिएको छ । पुस्तिकामा प्रदेश सरकार अन्तरगत रहेका कार्यालयहरूको विवरण र प्रदेशभित्रका स्थानीय तहहरूको विवरण समेत राखिएको छ । यस पुस्तिकामार्फत् प्रदेश सरकारका एक वर्षका क्रियाकलापहरू आम जनसमुदायसमक्ष पुर्याउन सहयोग पुग्ने छ र प्रदेश सरकारका विषयमा जानकारी राख्न चाहने जोकोहीलाई पनि यो पुस्तिका उपयोगी सिद्ध हुने विश्वास लिएको छु । अन्तमा, यो पुस्तिका तयार गरी प्रकाशन गर्न लागि पर्ने मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका कर्मचारी एवम् मन्त्रालयहरूका सम्बद्ध पदाधिकारीलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

डोरमणि पौडेल
मुख्यमन्त्री

विषयसूची

सि.नं.	शीर्षक	पेज नं.
१.	प्रदेश परिचय	१-२
२.	प्रदेश सरकार गठन	१-३
३.	प्रदेश सरकारका मन्त्रालयका कार्यविवरण तथा एक वर्षमा सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	३
३.१	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	३-९
३.२	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	१०-१४
३.३	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	१५-१८
३.४	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	१८-२१
३.५	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२२-२८
३.६	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	२९-३६
३.७	सामाजिक विकास मन्त्रालय	३७-४४
३.८	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	४५
३.९	प्रदेश मुख्य न्यायधिवक्ताको कार्यालय	४६
४.	प्रदेश भित्र रहेका जिल्ला समन्वय समिति र स्थानीय तहका प्रमुख / उपप्रमुख, अध्यक्ष / उपाध्यक्षहरूको विवरण	४७-५३
५.	प्रदेश सरकार अन्तरगत रहेका कार्यालयहरूको विवरण	५४-६५
६.	प्रदेश सरकारबाट तर्जुमा भएका ऐन, नियम, आदेश र कार्यविधिहरूको विवरण	६६
७.	तस्वीरहरू	६७-६८

१. प्रदेश परिचय

सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको रहने व्यवस्था नेपालको संविधानले गरेको छ । संविधानमा नेपालको राज्यशक्तिको प्रयोग सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहले संविधान तथा कानूनबमोजिम गर्ने उल्लेख छ । राज्यशक्तिको बाँडफाँट अनुसार संविधानको अनुसूची ५ देखि ९ सम्म एकल तथा साझा अधिकार सूचीहरूलाई व्यवस्था गरिएको छ । संविधानले गरेको व्यवस्था अनुसार सातवटै प्रदेशमा प्रदेश सरकार गठन भई कार्य प्रारम्भ भएको एक वर्ष पुगेको छ । नेपालको संविधानको अनुसूची ४ मा प्रदेश र प्रदेश अन्तरगत रहने जिल्लाहरू तोकिएका छन् । यस प्रदेशमा चितवन, धादिङ, रसुवा, नुवाकोट, सिन्धुपाल्चोक, काठमाडौं, ललितपुर, काभ्रेपलाञ्चोक, भक्तपुर, दोलखा, रामेछाप, सिन्धुली र मकवानपुर गरी १३ जिल्लाहरू छन् । प्रदेश सरकारका कार्यहरू प्रदेशको अस्थायी राजधानी हेटौँडाबाट सञ्चालन हुँदै आइरहेको छ । नेपालको सङ्घीय राजधानी काठमाडौं समेत यसै प्रदेशभित्र पर्दछ । प्रदेश तीनका जिल्लाहरूको नक्साङ्कन सहितको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ:-

१.१ प्रदेशको भौगोलिक तथा जनसङ्ख्यासम्बन्धी विवरण

नेपालको कूल क्षेत्रफल १,४७,१८१ वर्ग कि.मी. मध्ये २०,३०० वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल प्रदेश नम्बर तीनमा पर्दछ। यस प्रदेशको पूर्वमा प्रदेश नम्बर एक, पश्चिममा गण्डकी प्रदेश, उत्तरमा चीन र दक्षिणमा प्रदेश नम्बर दुई तथा भारतसँग सीमाना जोडिएको छ। यो प्रदेश समुद्र सतहदेखि १४१ मिटरमा रहेको चितवनको गोलाघाटदेखि रसुवा जिल्लाको ७२२९ मिटरको उचाइमा रहेको लाङ्गटाङ्ग हिमालसम्म फैलिएको छ। यस प्रदेशभित्र महानगरपालिका-३, उपमहानगरपालिका-१, नगरपालिका-४१ तथा गाँउपालिका-७४ गरी जम्मा ११९ वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन्। प्रदेशको भौगोलिक र राजनीतिक विभाजन तथा जनसाङ्ख्यिक लगायत अन्य विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ:-

क्षेत्र	इकाइ	प्रदेश ३	प्रदेशको प्रतिशत	क्षेत्र	इकाइ	प्रदेश ३	प्रदेशको प्रतिशत	
भौगोलिक विवरण	वर्ग कि.मी.	२०३००	१३.७९	जनसाङ्ख्यिक विवरण	कूल	५५२९४५२	२०.८७	
	जिल्ला	१३	१६.८८		जनसङ्ख्या			
	प्रतिनिधि सभाको क्षेत्र	३३	२०		महिला	२७४७६३३	२१.३८	
	प्रदेश सभाको निर्वाचन क्षेत्र	६६	२०		पुरुष	२७८१८१९	२०.३९	
	स्थानीय तह सङ्ख्या	११९	१५.८		कूल परिवार सङ्ख्या	१२७०७९७	२३.४१	
					जनसङ्ख्या वृद्धिदर		१.९१	

२. प्रदेश सरकार गठन

संवैधानिक व्यवस्था बमोजिम नेपाल सरकारले २०७४ माघ ३ गते प्रदेश नम्बर तीनको अस्थायी राजधानी हेटौँडालाई तोकी प्रदेश प्रमुख नियुक्त गरेको थियो। सोही व्यवस्थाअनुसार प्रदेश सभाको गठन भएपश्चात् संविधानको धारा १६२ बमोजिम प्रदेश प्रमुखले मिति २०७४।१०।२८ मा तत्कालीन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले) का प्रदेश सभा संसदीय दलका नेता माननीय डोरमणि पौडेललाई यस प्रदेशको मुख्यमन्त्री नियुक्ति गर्नुभएको थियो। मुख्यमन्त्री नियुक्तिपश्चात् २०७४ माघ २९ गते ३ सदस्यीय मन्त्रिमण्डल गठन भएको थियो भने २०७४ फाल्गुण १६ गते

४ सदस्य थप गरी मन्त्रिपरिषद् विस्तार र पुनर्गठन गरिएको थियो । प्रदेशको मुख्य प्रशासकीय निकायका रूपमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय रहेको र प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम सबै मन्त्रालयहरूको कार्य विभाजन गरिएको छ ।

३. प्रदेश सरकारका मुख्य कार्य जिम्मेवारी तथा एक वर्षमा मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका कार्यहरू

३.१ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

प्रदेशको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन गर्ने कार्य प्रदेश सरकारले गर्दछ। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालय प्रदेश सरकारको प्रमुख निकायका रूपमा रहेको छ। मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट प्रदेश मन्त्रिपरिषद्सम्बन्धी कार्य, प्रदेश सरकारको नीति तर्जुमा लगायतका कार्यहरू सम्पादन हुने गर्दछ। प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयका मुख्य कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेका छन्:-

- प्रदेश मन्त्रिपरिषद् तथा मुख्यमन्त्रीको कार्यालयसम्बन्धी
- प्रदेश भित्रको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन,
- प्रदेश सरकारको कार्यविभाजन तथा कार्यसञ्चालन,
- प्रदेश सरकारको नीति तर्जुमा, स्वीकृति, मन्त्रिपरिषद्को निर्णयको कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन,
- प्रदेशभित्रको राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, शान्ति सुव्यवस्था एवं प्रशासनिक गतिविधिहरूको अद्यावधिक जानकारी र त्यसको सम्बोधन,
- प्रदेश मन्त्रालयहरूका कार्यको समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र नियन्त्रण
- मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन, सुशासन, भ्रष्टाचार नियन्त्रण र प्रशासन सुधार
- संवैधानिक निकाय तथा आयोग, प्रदेश लोक सेवा आयोग र

- सङ्घीय तथा प्रादेशिक आयोगसँगको सम्पर्क र समन्वय,
- अन्तरप्रदेश परिषद् र सङ्घ तथा अन्य प्रदेश र स्थानीय तहसँगको समन्वय र अन्तरसम्बन्ध
 - प्रदेशस्तरका आयोग तथा निकायहरूको गठन एवम् सञ्चालन र पदाधिकारीहरूको नियुक्ति एवम् सेवा, सुविधासम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा र कार्यान्वयन,
 - प्रदेश मन्त्रिपरिषद्मा पेश हुने नियम र आदेशको तर्जुमा, स्वीकृति तथा प्रमाणीकरण,
 - संघीय सरकारको स्वीकृति बमोजिम द्विपक्षीय वा बहुपक्षीय स्तरमा भएका सन्धि, सम्झौता वा सहमति कार्यान्वयन,
 - प्रदेशस्तरीय मानव संशाधन विकास योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन,
 - प्रदेशस्तरका सरकारी निकायको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण र व्यवस्थापन परीक्षण,
 - प्रदेशको तालिम नीति तथा मापदण्ड निर्धारण र स्तरीकरण तथा तालिम केन्द्रसँगको सम्पर्क एवं समन्वय,
 - प्रदेश निजामती सेवा र अन्य प्रदेश सरकारी सेवा सञ्चालनसम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा एवम् कार्यान्वयन र अभिलेख व्यवस्थापन ।

❖ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व. २०७४/०७५)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	मन्त्रिपरिषद् गठन	<ul style="list-style-type: none"> • मिति २०७५/१०/२९ गते प्रथम चरणमा देहाय बमोजिम मन्त्रिपरिषद्को गठन भएको थियो:- <ul style="list-style-type: none"> ➢ माननीय डोरमणि पौडेल, मुख्यमन्त्री ➢ माननीय केशव स्थापित, मन्त्री, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय ➢ माननीय शालिकराम जम्कट्टेल, मन्त्री, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय • मिति २०७५/११/१६ गते दोस्रो चरणमा देहायबमोजिम मन्त्रिपरिषद्को विस्तार भएको थियो:- <ul style="list-style-type: none"> ➢ माननीय अरुणप्रसाद नेपाल, मन्त्री, उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय ➢ माननीय कैलाश प्रसाद ढुङ्गेल, मन्त्री, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय ➢ माननीय दावा दोर्जे लामा, मन्त्री, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय ➢ माननीय युवराज दुलाल, मन्त्री, सामाजिक विकास मन्त्रालय
२	कानून तथा नीति तर्जुमासम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ • प्रदेश सरकार (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०७४ • गाउँ/नगर/जिल्ला सभा सञ्चालन (कार्यविधि) ऐन, २०७५ • स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५ • मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक तथा सुविधासम्बन्धी आदेश, २०७५ • प्रदेश सभाका पदाधिकारी तथा सदस्यको पारिश्रमिक तथा सुविधासम्बन्धी आदेश, २०७५ • प्रदेश नीति तथा योजना आयोग (गठन तथा सञ्चालन) सम्बन्धी आदेश, २०७५

३	प्रशासनिक, व्यवस्थापकीय र सुशासनसम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारबाट प्रदेश मातहत खटाइएका कर्मचारीहरूको कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी कामकाजको व्यवस्था मिलाइएको । प्रदेश मन्त्रपरिषद्का बैठकका निर्णयहरूको अभिलेखीकरण साथै सार्वजनिकीकरण गरिएको । कार्यालयको वेबसाइट र इमेल तयार गरी नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिएको । प्रवक्ता र सूचना अधिकारीको व्यवस्था गरी सञ्चारकर्मीसँग नियमित रूपमा सूचना प्रवाह र अन्तरक्रिया गरिएको ।
४	मन्त्रपरिषद् बैठक	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रपरिषद्का १७ वटा बैठक र ३६ वटा निर्णयहरू गरिएको ।
५	तालिमसम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> श्रेणीविहीन कर्मचारीहरूलाई कार्यालय व्यवहारसम्बन्धी तालिम दिइएको । कर्मचारीका लागि उत्प्रेरणा तथा सीप विकासका तालिमहरू प्रदान गरिएको ।
६	नीति तथा कार्यक्रमसम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> आ.व. २०७५/०७६ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको ।
७	समन्वय/सहकार्य सम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारका अन्य मन्त्रालयहरू र स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गरिएको । प्रदेश समन्वय परिषद्को बैठक सम्पन्न गरिएको । स्थानीय तहहरूको लागि बैदेशिक भ्रमण तथा भगिनी सम्बन्ध स्थापना लगायत विभिन्न सिफारिस गरिएको । स्थानीय तहको केन्द्र निर्धारण, नाम परिवर्तन तथा वडा सिमाना हेरफेर सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गरिएको ।
८	विशिष्ट पाहुनाहरूको भ्रमण तथा स्वागत	<ul style="list-style-type: none"> सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू र सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रीज्यूको भ्रमण भएको । नेपालस्थित विदेशी कूटनीतिक नियोगका प्रतिनिधिहरूको भ्रमण तथा माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूसँग भेटघाट भएको ।
९	नियुक्तिसम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> मुख्यन्यायाधिवक्ताको नियुक्ति गरिएको । प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको गठन तथा उपाध्यक्ष तथा सदस्यको नियुक्ति गरिएको ।

१०	मन्त्रालयहरूको भवन व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> • क्षेत्रीय प्रशासन कार्यालयको भवनमा प्रदेश प्रमुखको कार्यालय व्यवस्थापन गरिएको । • जिल्ला समन्वय समितिको भवनमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय व्यवस्थापन गरिएको । • क्षेत्रीय शिक्षा निर्देशनालयको भवनमा प्रदेश सभा सचिवालय व्यवस्थापन गरिएको । • जिल्ला शिक्षा कार्यालयको भवनमा आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय व्यवस्थापन गरिएको । • क्षेत्रीय वन निर्देशनालयको भवनमा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय व्यवस्थापन गरिएको । • श्रम कार्यालयको नवनिर्मित भवनमा भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय र भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय व्यवस्थापन गरिएको । • क्षेत्रीय स्वास्थ्य निर्देशनालयको भवनमा सामाजिक विकास मन्त्रालय व्यवस्थापन गरिएको । • वन कार्यालयको भवनमा उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय व्यवस्थापन गरिएको । • सभामुख र उपसभामुखको निवास व्यवस्थापन गरिएको । • कर्मचारीहरूको लागि बसोबासको व्यवस्थापन गरिएको ।
११	अन्य कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> • अदालतमा प्रदेश सरकारविरुद्ध परेका रिटहरूको लिखित जवाफ पठाइएको ।

❖ मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू(आ.व. २०७५/०७६)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	कानून तथा नीति तर्जुमासम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> मुख्यन्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाको सर्तसम्बन्धी ऐन, २०७५ मुख्यमन्त्री र मन्त्रीको पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५ प्रदेश प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ भ्रष्टाचार निवारण सम्बन्धी प्रदेश रणनीति, २०७५ जिल्ला समन्वय समितिको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी नियमावली, २०७५ प्रदेश सभाबाट पारित भएका ऐनहरूको "प्रदेश कानून संग्रह" प्रकाशन गरिएको ।
२	प्रशासनिक, व्यवस्थापकीय र सुशासनसम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> सङ्गठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्वेक्षण गरी सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाइएको । नेपाल सरकारबाट प्रदेश मातहत खटाइएका कर्मचारीहरूको कर्मचारी व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी कामकाजको व्यवस्था मिलाइएको । प्रदेश सरकार मातहतका कर्मचारीहरूको वार्षिक तथा अर्धवार्षिक कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गरिएको । प्रदेश अन्तर्गतका जनप्रतिनिधिहरू र निजामती बाहेकका कर्मचारीहरूको सम्पत्ति विवरणको अभिलेखीकरण गरी राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रमा पठाइएको । प्रदेश मन्त्रिपरिषद्का बैठकका निर्णयहरूको अभिलेखीकरण साथै सार्वजनिकीकरण गरिएको । भ्रष्टाचार नियन्त्रण सम्बन्धमा सन्देशमूलक सूचना, एफ. एम. रेडियोबाट प्रसारण गरिएको । भ्रष्टाचार नियन्त्रण सम्बन्धमा सञ्चारकर्मीहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरिएको ।
३	मन्त्रिपरिषद् बैठक	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रिपरिषद्का २४ वटा बैठक र १४९ वटा निर्णयहरू गरिएको ।

४	दिवस, समारोह	<ul style="list-style-type: none"> निजामती सेवा दिवस, देवानी तथा अपराधसंहिता दिवस, अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस लगायतका दिवसहरू मनाइएको ।
५	तालिमसम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> राजपत्राङ्कित श्रेणीका कर्मचारीका लागि सीप विकासका तालिमहरू प्रदान गरिएको ।
६	शासकीय सुधारसम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तहहरूको लागि भगिनी सम्बन्ध लगायत विभिन्न सिफारिस गरिएको । स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको लागि क्षमता विकास तालिमहरू सञ्चालन ।
७	समन्वय/सहकार्य सम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरू र स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गरिएको । स्थानीय तहको केन्द्र निर्धारण, नाम परिवर्तन तथा वडा सिमाना हेरफेर सम्बन्धमा नेपाल सरकार समक्ष सिफारिस गरिएको ।
८	विशिष्ट पाहुनाहरूको भ्रमण तथा स्वागत	<ul style="list-style-type: none"> माननीय उपप्रधानमन्त्री एवं रक्षा मन्त्रीज्यूको भ्रमण भएको । नेपालस्थित विदेशी कूटनीतिक नियोगका प्रतिनिधिहरूको भ्रमण तथा माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूसँग भेटघाट भएको ।
९	नियुक्तिसम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको प्रमुख राजनीतिक सल्लाहकारको नियुक्ति गरिएको ।
१०	विकाससम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> एकीकृत बस्ती विकाससम्बन्धी योजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयारी भैरहेको । विभिन्न विधामा उत्कृष्ट र सृजनात्मक कार्य गर्ने स्थानीय तहहरूलाई प्रोत्साहन उपलब्ध गराउनेसम्बन्धी मापदण्ड तर्जुमाको प्रक्रियामा रहेको । विद्युतीय सवारी साधनको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिएको । काठमाडौं महानगरपालिका र साझा यातायातसँगको सहकार्यमा विद्युतीय सवारी साधन सञ्चालनका लागि प्रक्रिया अगाडि बढाइएको ।
११	अन्य कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश सरकार विरुद्ध अदालतमा परेका रिटहरूको लिखित जवाफ पठाइएको । कर्मचारी समायोजन सम्बन्धमा हेल्पडेस्क सञ्चालन गरिएको ।

३.२ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

यस मन्त्रालयको मूल कार्य क्षेत्र शान्ति सुरक्षा, सूचना तथा सञ्चार र प्रदेश स्तरका कानूनहरूको तर्जुमा गर्ने रहेको छ । प्रदेशमा शान्ति सुव्यवस्था र सुरक्षा कायम गरी जनताको जिउ, धन र स्वतन्त्रताको संरक्षण गरी नेपालको संविधानद्वारा प्रत्याभूत जनताको अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता र सुसूचित हुन पाउने मौलिक हकको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने, पारदर्शिता तथा सुशासनको लागि सूचना प्रविधिमैत्री शासन /व्यवस्था सञ्चालन गर्ने तथा प्रदेशको लागि आवश्यक पर्ने कानूनहरूको तर्जुमा, समसामयिक संशोधनलगायत फैसला कार्यान्वयन गराई वास्तविक न्याय प्रदान गरी कानुनी राज्यको स्थापना गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउनु आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको मूल जिम्मेवारी रहेको छ । प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको मुख्य कार्य जिम्मेवारी निम्न तोकिएको छ:-

- प्रदेश शान्ति सुरक्षा र सुव्यवस्थासम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन, सूचना सङ्कलन, मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन तथा सङ्घसँगको समन्वय र सहकार्य
- अतिविशिष्ट व्यक्ति, महत्वपूर्ण भौतिक संरचना, संवेदनशील सार्वजनिक स्थल तथा समारोहको सुरक्षा
- सङ्घीय र प्रदेश सुरक्षा निकायसँगको सम्पर्क, सम्बन्ध, सूचना आदान प्रदान र समन्वय
- सङ्घीय कानून बमोजिम प्रदेश प्रहरी सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेशभित्रको अपराध अनुसन्धान, सूचना सङ्कलन, रोकथाम, नियन्त्रण तथा समन्वय
- कानून, न्याय तथा प्रदेश सभा मामिलासम्बन्धी कार्य
- अन्तर्राष्ट्रिय सीमा क्षेत्रमा हुने अपराध र गतिविधिको सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र उपयोग तथा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सुरक्षामा सहयोग
- प्रादेशिक कारागार तथा हिरासतको व्यवस्थापन र सुरक्षा, थुनुवा तथा कैदीहरूको मानव अधिकारको संरक्षण र एकप्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा वा कैदीको स्थानान्तरणसम्बन्धी

- सामुदायिक प्रहरी, प्रदेशभिन्नको सडक सुरक्षा तथा ट्राफिक व्यवस्थापन र यातायात क्षेत्रको सिन्डिकेट तथा कार्टेलिङ्ग नियन्त्रण
- प्रदेशभिन्न न्यायिक र अर्धन्यायिक निकायले गरेका फैसलाको कार्यान्वयन
- प्रदेशभिन्नका गैर सरकारी सङ्घ, संस्थाहरूको अभिलेख, समन्वय तथा गुनासो र विवाद व्यवस्थापन
- सङ्घीय मापदण्ड बमोजिम हातहतियार, खरखजाना तथा विस्फोटक पदार्थको नियमन
- फौजदारी कार्यविधि कानूनको कार्यान्वयन, अपराध तथा यातना पीडितको पुनर्स्थापना र क्षतिपूर्ति
- अन्तरप्रदेश सुरक्षासम्बन्धी, निबारक नजरबन्द र स्थानहदसम्बन्धी
- सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा अधिग्रहण तथा सम्पत्तिप्राप्तिसम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा जग्गा विवाद समाधान
- पारिवारिक मामिला (विवाह, सम्पत्ति हस्तान्तरण, सम्बन्ध विच्छेद, टुहुरा, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री उत्तराधिकार र संयुक्त परिवार) सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्डको कार्यान्वयन र नियमन
- विपद् व्यवस्थापन, जोखिम न्यूनीकरण र विपद् प्रतिकार्य, प्रादेशिक विपद् कोष स्थापना र सञ्चालन, स्थानीय विपद् कोषमा सहयोग, विपद् तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन तथा अनुसन्धान, विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साङ्कन र बस्ती स्थानान्तरणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून कार्यान्वयन, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- उपाधि, सम्मान तथा विभूषणको सिफारिस, प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक बिदा, उत्सव, उर्दी आदिको व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा दिगो शान्ति व्यवस्थापन तथा द्वन्दबाट पीडित तथा विस्थापित व्यक्तिको पुनर्स्थापनासम्बन्धी, सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता पारिएका व्यक्तिसम्बन्धी
- प्रदेशस्तरको विद्युतीय सञ्चार माध्यम सञ्चालन (रेडियो, एफ. एम. तथा टेलिभिजनसमेत) सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अनुमति, इजाजत र नवीकरण

- प्रदेशस्तरमा तारयुक्त र ताररहित ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधारको विकास, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा सूचना प्रविधिको प्रवर्द्धन, सूचना प्रविधि पार्कको निर्माण, सञ्चालन र नियमन
- प्रदेशभिन्न टेलिसेन्टर सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन
- प्रदेशमा इन्टरनेट सेवा र अनलाइन तथा अन्य प्रविधिमा आधारित सञ्चार माध्यमको दर्ता, अभिलेख, अनुमति, नवीकरण, अनुगमन र नियमन
- छ्वापासञ्चार माध्यमको दर्ता, अनुमति, आचार संहिता निर्धारण र अनुगमन, अभिलेखाङ्कन, वर्गीकरण, सञ्चालन र नियमन
- प्रेस सूचना प्रवाह, सूचना सामग्रीको उत्पादन, प्रकाशन र वितरण
- सूचनाको हकसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा र कार्यान्वयन ।

❖ **आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयबाट सम्पादन गरिएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व.२०७४/०७५)**

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१.	प्रदेश सरकारबाट तर्जुमा गर्नुपर्ने कानूनहरूको सूची तयार गरी प्राथमिकताको निर्धारण गरिएको ।	प्राथमिकता निर्धारण अनुसार प्रदेश सभाबाट १० वटा कानून पारित भएको र ३ वटा प्रदेश सभामा दर्ता गरिएको ।
२.	प्रदेश राजपत्र प्रकाशन	१० वटा ऐन राजपत्रमा प्रकाशन गरिएको
३.	अनुभव आदानप्रदान र समसामयिक विषयक छलफल कार्यक्रम	सातै प्रदेशका आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रीहरूबीच अन्तरप्रदेश अनुभव आदान प्रदान र समसामयिक विषयक छलफल हेटौँडामा सम्पन्न गरिएको ।
४.	सडक सुरक्षा सचेतना सम्बन्धी कार्यक्रम प्रचारप्रसार एवं जागरण कार्यक्रम	चितवन, मकवानपुर र काठमाडौँमा सडक सुरक्षा सचेतनासम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।

❖ आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयबाट सम्पादन गरिएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व.२०७५/०७६)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१.	प्रदेश सरकारको पहिचान: नागरिकलाई निशुल्क कानुनी सहायता अभियान	<ul style="list-style-type: none"> गाउँपालिकामा कानुनी सहजकर्ता नियुक्तिसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको । ७४ वटा गाउँपालिकामा कानुनी सहजकर्ता नियुक्ति भइसकेको । गाउँपालिकाका कानुनी सहजकर्ताहरूलाई हेटौँडा र रामेछापमा तालिम प्रदान गरिएको ।
२.	सुरक्षासम्बन्धी गोष्ठी	<ul style="list-style-type: none"> सिन्धुली, चितवन र मकवानपुरमा सुरक्षा गोष्ठी सम्पन्न गरिएको । मदिराजन्य बस्तुको उत्पादन, बिक्री वितरण, प्रयोग र सेवनको विद्यमान अवस्थाको सम्बन्धमा सरोकारवाला निकायसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।
३.	द्वन्द्वपीडित तथा विस्थापित परिवारको लागि सहयोग कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> द्वन्द्व प्रभावित परिवारलाई सहायता गर्नेसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा आएको । जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूबाट द्वन्द्वपीडितहरूको प्रमाणित अभिलेख विवरण सङ्कलन कार्य भइरहेको ।
४.	प्रादेशिक विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना र सञ्चालन	<ul style="list-style-type: none"> पाँच करोड रुपैयाँको प्रादेशिक विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको । प्रादेशिक विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि तर्जुमाको चरणमा रहेको ।
५.	राजपत्र तथा ऐन सङ्ग्रह छपाइ र वितरण	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश, स्थानीय तह र अन्तरप्रदेशमा राजपत्र वितरण कार्य नियमित रूपमा भइरहेको । राजपत्र प्रकाशन ऐन - ८ वटा, आदेश - ३ वटा, संशोधन - २ वटा, नियमावली - १ वटा

६.	दिगो शान्तिका लागि शान्ति पार्कहरू निर्माण गर्न अध्ययन अनुसन्धान गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> • दिगो शान्तिका लागि शान्ति पार्कहरू निर्माणका लागि प्रदेश सरकारबाट निम्न स्थान छनौट भएको । ➤ मकवानपुर: सहिद रुद्र पाख्रिन स्मृति पार्क मकवानपुरगढी - ४, मकवानपुर ➤ धादिङ:श्रमिक सहिद स्मारक बेनिघाट रोराङ-१०, धादिङ
७.	प्रहरी चौकीहरूको भवन तथा महिला बन्दी गृह निर्माण कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> • ४६ वटा प्रहरी इकाइहरूको भवन निर्माणका लागि अख्तियारी पठाइएको । • प्राविधिकहरूबाट स्थलगत अवलोकन गरी लागत अनुमान ड्रइङ डिजाइनको कार्य भैरहेको । • भीमफेदी कारागारमा महिला बन्दीगृह निर्माणको काम अगाडि बढाइएको ।
८.	प्रदेश सरकारबाट बनेका कानूनहरू	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सभाबाट पारित भई प्रमाणिकरण भएका ऐन २४ वटा, • प्रदेश सभामा दर्ता भएको विधेयक ४ वटा, • विधेयकको मस्यौदा तर्जुमा गर्न सैद्धान्तिक सहमति प्रदान गरिएको १० वटा, • आदेश पारित (दुई वटा आदेशको ऐन बनिस्केको) ४ वटा , • नियमावली तर्जुमा ३ वटा, • ऐन अन्तर्गत कार्यविधि तर्जुमा ३ वटा,

३.३ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

यस मन्त्रालयले आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण गरी आर्थिक नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, प्रदेशको आर्थिक स्रोतको बाँडफाँट, लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन तथा प्रदेश राजस्वसम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने दायित्व बोकेको छ । प्रदेशको आर्थिक स्थायित्व र मूल्य स्थिरतासम्बन्धी नीति तर्जुमा र नियमन गरी प्रदेश विनियोजन ऐन तथा प्रदेशको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमन र आर्थिक अनुशासन, प्रदेशको सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन, प्रदेशस्तरीय अर्थ, योजना, बजेट, वित्तीय संस्थाहरू सञ्चालन व्यवस्थापन लगायतका मूलभूत कार्यहरू आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयले गर्दछ । प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयको मुख्य कार्यजिम्मेवारी निम्न रहेका छन्:-

- प्रदेशको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण तथा आर्थिक नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा आर्थिक स्रोतको बाँडफाँट, लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन,
- प्रदेशस्तरमा आर्थिक स्थायित्व र मूल्यस्थिरता सम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सङ्घको स्वीकृतिमा वैदेशिक सहयोग, वैदेशिक ऋण र अनुदान प्राप्ति, उपयोग, लेखाङ्कन र प्रतिवेदन
- प्रदेशस्थित सरकारी सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र सरकारी बाँकी रकमको लगत तथा असुलउपरका कार्यहरू
- प्रदेशस्तरीय विकास नीति, प्राथमिकता, आवधिक तथा क्षेत्रगत योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- राष्ट्रिय तथा अन्तर प्रदेश विकास आयोजनाको समन्वय र सशर्त अनुदानको सदुपयोग
- प्रदेश राजस्वसम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश सार्वजनिक खर्चसम्बन्धी नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा स्थानीय तहअनुदान

- सङ्घीय नीति अनुरूप सहवित्तीयकरण
- प्रदेश आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी नीति तथा कानुनको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश विनियोजन ऐन तथा प्रदेशको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमन र आर्थिक अनुशासन
- प्रदेश सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र प्रदेश लेखा नियन्त्रण एवम् व्यवस्थापन
- प्रदेश पूरक अनुमान तथा पेशकी खर्च र प्रदेश आकस्मिक कोष सम्बन्धी
- प्रदेश सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन
- प्रदेशगत विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कार्यसञ्चालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र लेखा परीक्षण
- घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर, पर्यटन शुल्क, कृषि आयमा कर, सेवा शुल्क, दस्तुर र दण्ड जरिवाना सङ्कलन, बाँडफाँट र उपयोगसम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सङ्घीय कानुन अनुसार प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी र शुल्क सङ्कलन, नियमन र हस्तान्तरण
- राजस्व चुहावट नियन्त्रणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सङ्घसँगको अन्तरसरकारी वित्तीय सम्पर्क, सम्बन्ध र सहकार्य
- तथ्याङ्क, सूचना प्रणाली तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड एवम् योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा सङ्घ र स्थानीय तहसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य
- बीमा र बीमा व्यवसायको सञ्चालन, व्यवस्थापन, प्रवर्द्धन तथा विस्तार र नियमन
- प्रदेशस्तरका सार्वजनिक संस्थान, वित्तीय संस्था, समिति, प्रतिष्ठान तथा कम्पनी आदिको सञ्चालन, व्यवस्थापन, सुधार र नियमन
- आर्थिक विकासमा निजी, सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँगको समन्वय र सहकार्य ।

❖ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट सम्पादन गरेका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व.२०७४/०७५)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	विभिन्न ऐन,नियम र कार्यविधिहरूको निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ • प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७४ • प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७५ • सरकारी सवारी साधन खरिदसम्बन्धी मापदण्ड , २०७४ • प्रदेश आकस्मिक कोष ऐन, २०७४ • प्रदेश सञ्चित कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७४ • प्रदेश वित्तीय व्यवस्थापन ऐन, २०७४ • कर तथा गैर कर राजस्व सम्बन्धी ऐन, २०७४
२	बजेट निर्माणसम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> • आ.व. २०७४/०७५ र २०७५/०७६ को वार्षिक बजेट तयारी गरी प्रदेश सभामा पेश गरिएको

❖ आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट सम्पादन गरिएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व.२०७५/०७६)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	विभिन्न ऐन, नियम र कार्यविधिहरूको निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश वित्तीय हस्तान्तरण ऐन, २०७५ • प्रदेश समपुरक अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ • प्रदेश विशेष अनुदानसम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ • प्रदेश सार्वजनिक खरिद अन्तरिम कार्यविधि, २०७५ • प्रदेश सार्वजनिक खरिद ऐन, २०७५
२	ऐन, कार्यविधिको मस्यौदा र मापदण्ड तयारीसम्बन्धी कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> • आन्तरिक पर्यटन प्रवर्धन कार्यविधि, २०७५ • बागमती सभ्यता तथा विकास शुल्क कार्यविधि, २०७५ • प्रदेश सरकारको खर्चको मापदण्ड मस्यौदा, २०७५ • प्रदेश आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०७५ • सार्वजनिक निजी साझेदारी कानून निर्माण, २०७५ • उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न र गरिबी न्यूनीकरण गर्न लिनुपर्ने रणनीतिसम्बन्धी अध्ययन

	<p>राजध्व सङ्कलनको अध्ययन, अनुसन्धान र समीक्षा परियोजना बैङ्कसम्बन्धी सफ्टवेयर निर्माण</p>	<ul style="list-style-type: none"> • दहत्तर बहत्तर शुल्क, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क तथा सवारी • साधन कर सम्बन्धमा रहेका समस्या समाधानको प्रयास गरिएको । • परियोजना बैकको सफ्टवेयरसम्बन्धी आधारभूत तालिम सञ्चालन गरिएको ।
३	<p>निजी क्षेत्रसँगको सहकार्य</p>	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सरकार र नेपाल उद्योग वाणिज्य महासङ्घबीच सार्वजनिक निजी साझेदारी कार्यक्रम सम्बन्धमा समझदारी (MOU) गरिएको ।

३.४ भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय

यस मन्त्रालयले समग्र प्रदेशभित्रको पूर्वाधार विकास निर्माणका अतिरिक्त यातायात व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य सम्पादन गर्दछ । प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयका मूल कार्य जिम्मेवारीहरू निम्नानुसार रहेका छन्:-

- प्रदेशस्तरको उर्जा, विद्युत, सिंचाइ, खानेपानी, जल उत्पन्न प्रकोप (नदी तथा पहिरो) व्यवस्थापनसम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, नीति, कानून, मापदण्ड, गुरुयोजना, योजना तथा आयोजना निर्माण, कार्यान्वयन, सञ्चालन, मर्मत सम्भार, समन्वय र नियमन तथा यी सेवाको गुणस्तर र सेवा शुल्कको आधार निर्धारण र नियमन
- उर्जा, विद्युत, सिंचाइ सेवा बिस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता र लगानी प्रवर्द्धनसम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- राष्ट्रिय जलस्रोत नीति र सङ्घीय योजना बमोजिम प्रदेश सीमा नदीका जल उपयोगसम्बन्धी आयोजनाको पहिचान, निर्माण, सञ्चालन, सम्भार र व्यवस्थापन
- प्रदेशभित्रको जलस्रोत उपयोग तथा नदी संरक्षणसम्बन्धी योजना तथा गुरु योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- प्रदेशभित्रको जलस्रोत उपयोग हुने आयोजनाहरूको अध्ययन, सर्वेक्षण, तयारी, कार्यान्वयन, अनुगमन
- प्रदेशस्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जलउपयोग नीतिको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, प्रविधि विकास र व्यवस्थापन
- मौसम र जलमापन सञ्चार सञ्जाल व्यवस्थापन, जलगुण तथा

वायुगुण सम्बन्धी प्रयोगशाला व्यवस्थापन

- प्रदेशस्तरको यातायातसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, अध्ययन अनुसन्धान र नियमन
- प्रदेशभित्रको सवारी दर्ता र नवीकरण तथा चालक अनुमति र नवीकरण
- प्रदेशभित्र सार्वजनिक यातायातको रूट अनुमति, मापदण्ड, गुणस्तर र भाडा दर निर्धारण र अनुगमन तथा नियमन
- वातावरणमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र लैङ्गिकमैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन
- प्रदेश तहमा यातायात सुरक्षा र सवारी प्रदुषण नियन्त्रण सम्बन्धी योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- रज्जुमार्ग, जलमार्ग लगायतका वैकल्पिक यातायात प्रविधिको प्रवर्द्धन, सम्भाव्यता अध्ययन, आयोजना कार्यान्वयन, सञ्चालन र व्यवस्थापन
- प्रदेश लोकमार्गसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र निर्माण, स्तरोन्नति, मर्मत सम्भार, तथ्याङ्क व्यवस्थापन, सडक प्रविधिसम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, यातायात सुरक्षा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरका सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र निर्माणसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशभित्रको सहरी विकास योजना तर्जुमा, सहरी पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन, मर्मत सम्भार र आवास तथा भवनसम्बन्धी योजनाहरूको कार्यान्वयन र मार्ग निर्देशन
- प्रदेशको राजधानी र प्रादेशिक सहरको विकास, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, संयोजन र पूर्वाधार निर्माण तथा राष्ट्रिय भवन संहिताको कार्यान्वयन र नियमन
- सुरक्षित बसोवास र जग्गा एकीकरणसम्बन्धी नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन
- प्रदेशस्तरको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन, सेवाको शुल्क निर्धारण ।

❖ **भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व. २०७४/०७५)**

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	मन्त्रालयको भौतिक व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालयलाई आवश्यक फर्निचरहरू, कम्प्युटर, सवारीसाधन तथा अन्य अत्यावश्यक साधनस्रोत व्यवस्था गरिएको।
२	वार्षिक बजेट र मध्यकालीन खर्च संरचना निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालयको वार्षिक विकास कार्यक्रम र बजेटको लागि आ.व. २०७५/०७६ देखि २०७७/०७८ सम्मको मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गरिएको।
३	सङ्गठन संरचना र दरबन्दीसम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> मन्त्रालय र अन्तरगत रहने निकायहरूको लागि सङ्गठन संरचना र दरबन्दी विवरण प्रस्ताव गरी पठाइएको।
४	मन्त्रालयसँग सम्बन्धित कानून निर्माणमा आवश्यक तयारी	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश सवारी तथा यातायातसम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक प्रदेश सार्वजनिक सडक सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक

❖ **भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व. २०७५/०७६)**

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	स्वीकृत सङ्गठन संरचना वमोजिम कार्यालय स्थापना र व्यवस्थापन।	<p>मन्त्रालय मातहत रहने ४३ निकायहरू:</p> <ul style="list-style-type: none"> यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय- १ वटा पूर्वाधार विकास कार्यालयहरू- ६ वटा जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजनहरू- १३ वटा भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजनहरू- २ वटा सहरी विकास तथा भवन कार्यालयहरू- ५ वटा खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजनहरू- ५ वटा यातायात व्यवस्था कार्यालयहरू- १० वटा नारायणी लिफ्ट खगेरी सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय- १ वटा

२	ऐन कानुन निर्माण सम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सवारी तथा यातायातसम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक
३	मन्त्रालय र विभिन्न निकायहरूबीच समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशभित्रको झोलुङ्गेपुल कार्यान्वयनको लागि झोलुङ्गेपुल सहयोग इकाइ (TBSU) सँग समझदारी भई प्राविधिक सहयोग प्राप्त हुने। • प्रदेशभित्रको सडकपुल कार्यान्वयनको लागि सडक पुल सहयोग इकाइ (LRBSU) सँग समझदारी भई प्राविधिक सहयोग प्राप्त हुने। • वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँग नवीकरणीय उर्जाको विकासमा समझदारी भई प्राविधिक तथा आर्थिक साझेदारी हुने।
४	विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (डी.पी.आर.) अध्यावधिक तथा तयारी	<ul style="list-style-type: none"> • कूल ३४३ कि.मी. लम्बाइका २९ वटा सडकहरू • कूल २७३ मिटर लम्बाइका १३ वटा सडकपुलहरू • ६ वटा सिँचाई योजना • १५ वटा खानेपानी योजना
५	बोलपत्र आव्हान भई निर्माण कार्यको चरणमा रहेका योजनाहरू	<ul style="list-style-type: none"> • कूल १०८ कि.मी. लम्बाइका ६१ वटा सडकहरू • कूल २७७ मिटर लम्बाइका ६ वटा सडक पुलहरू • २ वटा खानेपानी योजना • ३ वटा सहरी विकाससम्बन्धी योजना • ८ वटा सिँचाई योजना
६	सेवा स्तरोन्नति	<ul style="list-style-type: none"> • यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय हेटौँडाबाट सवारी दर्ता लगायत सवारी चालक अनुमतिपत्र वितरणसम्बन्धी कार्य प्रारम्भ

३.५ उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय

यस मन्त्रालयले प्रदेशस्तरमा उद्योग, वाणिज्य, पर्यटन, वन तथा वातावरण क्षेत्रको नीतिगत व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य गर्दछ । सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहभागिताद्वारा दिगो एवम् बृहत् आधारसहितको औद्योगिक विकासमार्फत रोजगारी सिर्जना गरी गरिबी न्यूनीकरण गर्नमा उद्योग क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । त्यसैगरी जनसहभागितामूलक वन व्यवस्थापनका माध्यमबाट आर्थिक-सामाजिक विकासमा वन तथा वातावरण क्षेत्रको मुख्य भूमिका रहन्छ । वाणिज्य क्षेत्रको विकास, वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र उत्पादित वस्तु तथा सेवाको निर्यातबाट आर्थिक वृद्धिमा नीतिगत सहयोग पुर्याउनुसमेत यस मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी रहेको छ । प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छ:-

- व्यापार/वाणिज्य र बजार प्रतिस्पर्धासम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् नियमन र सिन्डिकेट तथा कार्टेलिङ नियन्त्रण
- प्रादेशिक व्यापारसम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण, प्रवर्द्धन, सहजीकरण, बजार अनुगमन, समन्वय, तथ्याङ्क प्रणाली, बौद्धिक सम्पत्ति संरक्षण, अध्ययन तथा अनुसन्धान र नियमन, ढुवानी/परिवहन प्रणाली तथा कार्गो व्यवस्थापन
- नेपाल सरकारको सहमतिमा आर्थिक तथा औद्योगिक विषयका करारजन्य सम्झौता, प्रदेशस्तरमा व्यापारिक फर्महरूको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमन
- खानी तथा खनिज पदार्थको अन्वेषणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र नियमन एवम् पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, लगत सङ्कलन, अभिलेखाङ्कन, अन्वेषण, उत्खनन, प्रादेशिक प्रयोगशालाको स्थापना तथा सञ्चालन
- कलकारखाना र औद्योगिकीकरणसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- उद्योग दर्ता, अनुमति, नवीकरण एवम् खारेजी र औद्योगिक विकास

तथा औद्योगिक व्यवसायको प्रवर्धन र नियमन

- प्रदेशस्तरको उद्योग क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार विकाससम्बन्धी योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा औद्योगिक क्षेत्र र विशेष आर्थिक क्षेत्रको स्थापना, सञ्चालन र विस्तार
- औद्योगिक वस्तुको निर्यात प्रवर्द्धन, सार्वजनिक सेवा, अत्यावश्यक सेवा र वस्तु आपूर्तिसम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- उपभोक्ता हक अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धन, उपभोक्ता जागरण कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन
- सङ्घीय मापदण्ड अनुसार स्ट्याण्डर्ड वर्गीकरण, गुणस्तर परीक्षण र नियमन, मूल्य नियन्त्रण र कालोबजारी तथा कृत्रिम अभाव नियन्त्रण एवं नियमन
- उपभोक्ता अदालत गठन र सञ्चालन
- अत्यावश्यक वस्तुहरूको प्रादेशिक माग र आपूर्तिसम्बन्धी सूचना सङ्कलन, विश्लेषण, प्रक्षेपण र आपूर्ति व्यवस्था, मौज्जातको व्यवस्था र आपूर्तिमा अन्तर प्रादेशिक र स्थानीय तहबीच समन्वय
- लक्षित क्षेत्र र वर्गका लागि वस्तु र सेवामा प्रादेशिक अनुदान र नियमन
- करार, साझेदारी र एजेन्सीसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन
- सङ्घसँगको समन्वयमा कम्पनी स्थापनासम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन र कम्पनी प्रशासन
- दामासाहिमा परेका उद्योग, व्यावसायिक कम्पनी तथा फर्म व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति कानुन, मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा हानिकारक पदार्थहरूको नियमन तथा व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा इन्धनको गुणस्तर अनुगमन
- सङ्घीय कानुन बमोजिम क्यासिनो तथा चिष्टा दर्ता, अनुमति र नियमनसम्बन्धी

- प्रदेशभिन्नका उद्योगहरू र साना, मझौला, घरेलु तथा लघु उद्योगहरू स्थापना र प्रवर्द्धन सम्बन्धमा नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- औद्योगिक तथा व्यापार प्रदर्शनीको आयोजना तथा व्यवस्थापन उद्योगमा श्रममूलक प्रविधि र स्वदेशी श्रमिकको उपयोग स्वरोजगारका लागि उद्यमशीलता विकास, प्रशिक्षण, सहूलियत कर्जा र व्यवसाय प्रवर्द्धन सहायता
- प्रादेशिक पर्यटन विकासको नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माण, पुर्वाधार विकास, प्रवर्द्धन र नियमन
- पर्यटक प्रहरी व्यवस्थापन
- पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, ट्राभल तथा ट्रेकिङ एजेन्सी, गाइड, र्याफ्टिङ आदिको दर्ता, अनुमति, नवीकरण र नियमन
- प्रदेशस्तरमा वन क्षेत्रको नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- वन्यजन्तु र वन पैदावार ओसारपसारसम्बन्धी नियमन र अपराध नियन्त्रण
- वन, वनस्पति, वन्यजन्तु र जैविक विविधता सम्बन्धी प्रादेशिक सङ्ग्रहालय व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा संरक्षण क्षेत्र र चरन क्षेत्रको व्यवस्थापन
- हात्तीसार तथा चिडियाखानाको व्यवस्थापन
- जडिबुटी खेती प्रविधि प्रवर्द्धन विस्तार तथा बजारीकरणसम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, तथा कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन अनुसन्धान तथा तथ्याङ्क सङ्कलन
- वन तथा वातावरणसम्बन्धी विषयमा प्राविधिक सूचना तथा सेवा प्रवाह
- वन अतिक्रमण तथा वन डढेलो नियन्त्रण तथा रोकथामसम्बन्धी नीति, समन्वय र सहयोग
- प्रदेशस्तरका वनस्पति उद्यान तथा हर्वेरियमहरूको व्यवस्थापन र वनस्पति पहिचान तथा अभिलेखीकरणसम्बन्धी नीति र व्यवस्थापन

- प्रदेशस्तरमा जैविक विविधताको अध्ययन, अनुसन्धान, व्यवस्थापन, नियमन, संरक्षण एवम् लाभांश बाँडफाँट
- प्रदेशस्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जलउपयोग नीति, प्रविधि विकास, व्यवस्थापन
- प्रदेशभित्र भूस्खलन नियन्त्रण, वातावरणीय संरक्षण तथा स्वच्छतासम्बन्धी प्रविधि विकास र व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा वातावरणसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय सूचना प्रणालीको स्थापना
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय जोखिमका लागि तयारी तथा उद्धार
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय प्रयोगशालाको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा ठोस, वायु, तरल, जल, ध्वनि तथा विद्युतीय लगायत प्रदुषणको मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियन्त्रण
- प्रदेशस्तरमा न्यून कार्बनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास प्रक्रिया र हरित क्षेत्र प्रवर्द्धन
- प्रदेशस्तरमा वातावरणीय संरक्षण क्षेत्र तथा प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण र सम्बर्द्धन
- प्रदेशभित्र वातावरणीय क्षेत्रको अध्ययन, अनुसन्धान, क्षमता अभिवृद्धि, वातावरणीय सुशासन तथा परीक्षण
- भूपरिधि क्षेत्र तथा वन क्षेत्रको पहिचान, वर्गीकरण, संरक्षण र व्यवस्थापन
- संरक्षण क्षेत्र पहिचान र व्यवस्थापकीय पद्धति निर्धारण
- अन्तरप्रदेशीय नदी उकास तथा सडक किनार वृक्षारोपण व्यवस्थापन
- वृक्षारोपणको लागि दिगो तथा गुणस्तरीय बीउ उत्पादन, बीउबगैँचा स्थापना र व्यवस्थापन
- प्रदेशभित्र वृक्षारोपण तथा सम्भारसम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशभित्र जडिबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावारसम्बन्धी व्यवस्थापन

- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेश स्तरमा विज्ञान प्रविधिको विकास तथा विस्तार, तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र सर्वेक्षण
- श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड र नियमन
- रोजगार प्रवर्द्धनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड र नियमन ।

❖ उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट सम्पादन गरेका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व. २०७४/०७५)

क्र.सं	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	कानुन तथा कार्यविधिहरूको मस्यौदा तयारी तथा निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> • नदीजन्य पदार्थ (सङ्कलन र उपयोग) सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ • प्रदेश राष्ट्रिय वन विधेयक, २०७५ मस्यौदा तयारी गरिएको • प्रादेशिक व्यापार व्यवसाय ऐन, २०७५ • प्रादेशिक पर्यटन नीति, २०७५
२	अभिमुखीकरण तथा अन्तरक्रिया गोष्ठी	<ul style="list-style-type: none"> • उद्योग र उद्यमशीलता विकास र लघुउद्यम विकास मोडेल सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमले लघुउद्यम विकासमा टेवा पुगेको • ६६ जनाको सहभागितामा कार्यक्रम सम्पन्न गरी पर्यटन प्रवर्द्धन र विकासका लागि सहयोग पुगेको
३	राजमार्ग किनारमा बृहत् सरसफाइ अभियान सञ्चालन	<ul style="list-style-type: none"> • "प्लास्टिक: सके पुनःप्रयोग गरौं, नसके बहिष्कार गरौं" भन्ने नाराका साथ सरोकारवालाहरूको समन्वयमा मकवानपुरको चुरियामाईदेखि चितवनको नारायणीसम्म सडक किनारमा सरसफाइ गरी सचेतना अभिवृद्धि गरिएको
४	वृक्षरोपण कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय वृक्षरोपण दिवसका अवसरमा मकवानपुरको भोर्ले र हर्नामाडीमा फलफूल, जडिबुटी लगायतका ५०० वटा विरुवा रोपिएको

❖ उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट सम्पादन गरेका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व. २०७५/०७६)

क्र. सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	ऐन, नियम, कानून, कार्यविधि तयारी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय वन विधेयक र प्रदेश औद्योगिक व्यावसाय विधेयक तयार गरी प्रदेश सभामा पेश गरिएको संयुक्त बजार अनुगमन निर्देशिका स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा ल्याइएको । वातावरण विधेयकको सैद्धान्तिक सहमति लिई मस्यौदा तयार गरिएको प्रादेशिक व्यापार ऐन विधेयक मस्यौदा समिति समक्ष पेश गरिएको प्रदेश व्यावसाय मञ्च गठन आदेश तयार भई अर्थ मन्त्रालय तथा कानून मन्त्रालयमा रायका लागि पठाइएको आव २०७५/०७६ को वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको ।
२	कार्यालय स्थापना तथा सञ्चालन	<ul style="list-style-type: none"> १५ वटा डिभिजन वन कार्यालय स्थापना तथा ९६ वटा सब डिभिजन वन कार्यालय स्थापना गरिएको । सिन्धुपाल्चोक तथा ललितपुरमा २ वटा भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय स्थापना ७ वटा घरेलु कार्यालय स्थापना तथा ६ वटा घरेलु विकास समितिबाट उद्योग क्षेत्रका कामहरू सम्पादन भइरहेको । प्रदेश सरकारको पहिलो सरकारी परियोजनाको रूपमा पर्यटन विकास आयोजना स्थापना गरिएको । १३ जना पर्यटन नोडल अफिसर नियुक्त भई १३ वटै जिल्लामा पर्यटनको कार्य प्रारम्भ गरिएको ।

४	क्षेत्रगत परिमाणमूलक प्रगति	<ul style="list-style-type: none"> • बजारमा आपूर्ति भएको काठ : ७ लाख ६५ हजार १३२ घनफिट • बजारमा आपूर्ति भएको जडिवुटी : १ लाख ८९ हजार ३१ किलोग्राम • वैज्ञानिक वन लागू भएको क्षेत्रफल तथा वन सङ्ख्या: १२०६ हेक्टर तथा ४२ गोटा • वनबाट रोजगारी सृजना • उद्योग/वाणिज्य दर्ता : ७१०७ वटा • नवीकरण/ उद्योग/ वाणिज्य : ७८०८ वटा • मेड्पा कार्यक्रमका लागि सेवा प्रदायक संस्था छनौट भई कार्य प्रारम्भ भएको । • ९ वटा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणस्वीकृत गरिएको ।
५	मन्त्रीस्तरबाट भएका निर्णयहरू	<ul style="list-style-type: none"> • १० करोडसम्म स्थिर पूँजी भएका उद्योग दर्ताको अधिकार हाललाई जिल्ला स्थित घरेलु कार्यालयलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको । • जुगल हिमाल आरोहण खुला गर्न प्रस्ताव प्रदेश मन्त्रिपरिषद् मार्फत सङ्घीय मन्त्रिपरिषदमा पेश भई खुला भएको । • उद्योगहरूको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण मन्त्रालयबाट स्वीकृतिको थालनी गरिएको । • १० वटा पर्यटकीय हिलस्टेशनको पहिचान तथा अध्ययनको थालनी गरिएको । • मनहरीमा औद्योगिक क्षेत्र विकास तथा विस्तारको लागि प्रारम्भिक अध्ययन थालनी गरिएको । • औद्योगिक क्षेत्र प्रदेशलाई हस्तान्तरणका लागि मन्त्रिपरिषदमा प्रस्ताव पेश गरी नेपाल सरकार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयमा पत्राचार गरिएको । • नेपाल भ्रमण वर्ष सन् २०२० लाई सफल पार्न प्रदेश स्तरमा मा. मन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा समिति गठन गरिएको ।
६	वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन	<ul style="list-style-type: none"> • वन क्षेत्रको समुदायमा आधारित वन विकास सहित वैज्ञानिक वन विकास कार्यक्रम लागू भई कार्यान्वयनमा रहेको • उद्योग क्षेत्रको ५ वटा कार्यक्रम कार्यान्वयन भइरहेको • पर्यटन आयोजनामार्फत् आयोजनाका कामहरू सञ्चालन भइरहेको ।

३.६ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

यस मन्त्रालयको मूल उद्देश्य कृषि, भूमि तथा सहकारी क्षेत्रको एकीकृत विकास गरी कृषिको व्यवसायीकरण र औद्योगिकीकरण गर्दै कृषिजन्य वस्तुको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमार्फत् कृषि उपजमा आत्मनिर्भर बनाउनु रहेको छ । प्रदेशस्तरमा कृषि, सहकारी तथा भूमि सुधारसम्बन्धी नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरी भूमि व्यवस्थापन, भूमि प्रशासन, जग्गा नापजाँच, भूमि सुधार, भू-उपयोग तथा चकलाबन्दीसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने मूल कार्य जिम्मेवारी भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयको रहेको छ । प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली. २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेको छ:-

- कृषि, पशु विकास तथा खाद्य पोषणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- कृषि तथा पशुपन्छीजन्य रोग, किरा एवं महामारी नियन्त्रण, कृषि औद्योगिकीकरण र पशुपन्छी उद्योग व्यवसायको विकास तथा प्रवर्द्धन
- कृषि तथा पशु यान्त्रिकीकरण र उन्नत औजार विकास तथा विस्तार,
- कृषि तथा पशुरोग निदान तथा अन्य प्रयोगशाला व्यवस्थापन र नियमन
- कृषिउपज, कृषिजन्य वस्तु, पशुपन्छी, पशुपन्छीजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामग्री तथा बिउबिजन एवम् नक्षसम्बन्धी सेवा र प्रविधिको गुणस्तर निर्धारण, सम्बद्धता निर्धारण, स्तरीयकरण, प्रमाणीकरण र नियमन
- प्रादेशिक खाद्य सुरक्षा, खाद्य अधिकार, खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य गुणस्तर, कृषि तथा पशुपन्छी एवं खाद्य प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवम् विकास तथा प्रवर्द्धन, तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र स्रोत संरक्षण
- कृषि मल, बिउ र विषादी आपूर्ति व्यवस्था र नियमन, कृषि प्रसार, कृषक तालिम तथा क्षमता विकास र सशक्तीकरण
- कृषि तथा पशुपन्छी बीमासम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- कृषि बजार, पूर्वाधार र कृषिफार्म केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन
- राष्ट्रिय नीति र मापदण्ड बमोजिम पाराभेटको दर्ता, अनुमति,

नवीकरण, खारेजी र नियमन

- सामूहिक खेती तथा कृषि करार खेतीको कार्यान्वयन र प्रवर्द्धन, चरन तथा खर्कसम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- कृषिजन्य र पशुपन्छीजन्य औषधि, विषदी र सूक्ष्म पोषणतत्वयुक्त वस्तुको उपयोग र व्यवस्थापनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा उत्पादन, उपयोग र बिक्री वितरणको अनुमति, अनुगमन र नियमन
- भूमि व्यवस्थापन, भूमि प्रशासन र जग्गा नापजाँच, भूमिसुधार, भू-उपयोग तथा चक्लाबन्दीसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- निजी, सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको प्रादेशिक अभिलेख व्यवस्थापन
- जग्गादर्ता, रजिष्ट्रेशन, जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा, दाखिल खारेज, स्वामित्व हस्तान्तरणसम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन
- सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त हुने नक्सा, भौगोलिक सूचना र अभिलेख तथा प्रदेशभित्रको नापनक्सा र अभिलेखको व्यवस्थापन, नाप नक्साका नियन्त्रण विन्दुहरुको सञ्जाल स्थापना, क्रमबद्ध कित्ता नापी र भूमि लगतसम्बन्धी मापदण्ड र कार्यान्वयन
- भूमिहीन सुकुम्बासी, दलित, मुक्त कर्मैया, हलिया, हरुवा चरुवा आदि वर्गको बसोबास, जीविकोपार्जन र पुनःस्थापनासम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सरकारी जग्गा भाडामा दिनेसम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सुरक्षित बसोबास र जग्गा एकीकरणसम्बन्धी नीति कार्यान्वयन
- गुठी तथा गुठीजग्गा व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा गुठी तथा गुठी जग्गाको संरक्षण, अभिलेख व्यवस्थापन र सङ्घीय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय
- गरिबी निवारणसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड एवम् योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, सूचना संकलन, गरिब घरपरिवार पहिचान, सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण

- सहकारी संस्था, सहकारी सङ्घ तथा सहकारी बैंकसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा र कार्यान्वयन, सञ्चालन अनुमति, नियमन, तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- सहकारी वचत तथा ऋण परिचालनसम्बन्धी प्रादेशिक मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी सम्बन्धमा सङ्घीय, अन्तरप्रादेशिक र स्थानीय तहका सङ्घ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य
- सहकारी क्षेत्रको विकास तथा प्रवर्द्धन, क्षमता अभिवृद्धि र परिचालन ।

❖ **भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय सम्पादन भएका मुख्य कार्य र उपलब्धिहरू (आ.व. २०७४/०७५)**

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	कानून निर्माणसम्बन्धी तयारी	<ul style="list-style-type: none"> • मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र सम्बद्ध ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिका निर्माणका लागि हेटौँडा, सिन्धुली र धुलिखेलमा विज्ञ तथा सरोकारवालाहरूको सुझाव सङ्कलन गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको
२	प्रादेशिक दुग्ध विकास बोर्ड गठनसम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> • प्रादेशिक दुग्ध विकास बोर्ड गठन गर्न सोसम्बन्धी कानून निर्माण भई गठन प्रक्रिया अगाडि बढेको
३	सम्भाव्यता अध्ययन	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशका शीत भण्डारको निर्माणबारे सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न भई प्रतिवेदन तयार भएको
४	प्रदेश भित्र रहेका भूमिसुधार नापी एवं मालपोत कार्यालयहरू रहने स्थानका बारेमा अध्ययन अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> • भूमि सुधार नापी एवं मालपोत कार्यालयहरू रहने स्थानका बारेमा अन्तरक्रिया भई प्रतिवेदन तयारीको कार्य सम्पन्न भएको

५	जिल्लागत रूपमा सरकारी, निजी, ऐलानी तथा गुठीलगायतका जग्गाहरूको विवरण सङ्कलन तथा प्रकाशन	<ul style="list-style-type: none"> सरकारी, निजी, ऐलानी तथा गुठी लगायतका जग्गाहरूको विवरण सङ्कलन तथा प्रकाशनसम्बन्धी गोष्ठी सम्पन्न तथा प्रतिवेदन तयारी भएको
६	प्रदेश अन्तर्गत रहने सहकारी संस्थाहरूको अध्ययन, तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रतिवेदन	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशअन्तर्गत रहने सहकारी संस्थाहरूको अध्ययन र तथ्याङ्क सङ्कलन भई कोकोमिक्स सफ्टवेयरमा प्रविष्ट गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा रहेको

❖ भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व. २०७५/०७६)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	दिवस/ समारोह कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> विश्व पशुपञ्छी दिवस, विश्व खाद्य दिवस, विश्व रेविज दिवस प्लेकार्ड र ब्यानर सहित प्रभातफेरी, उत्कृष्ट कृषकहरूलाई पुरस्कार वितरण, अन्तरक्रिया सहित विविध कार्यक्रम गरी मनाइएको
२	प्रशिक्षण कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> सहकारी व्यवस्थापन, कार्यविधि र मापदण्डका बारेमा ३ वटा प्रशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको
३	गोष्ठी /तालिम/ कार्यशाला/भ्रमण	<ul style="list-style-type: none"> सामुदायिक वनमा फलफूल वृक्षारोपणसम्बन्धी वन उपभोक्ता महासंघका पदाधिकारीहरूलाई कार्यक्रम तथा कार्यविधि बारे जानकारी गराइएको ।

४	कार्यविधि निर्माण र कार्यान्वयन	<ul style="list-style-type: none"> • उत्पादनमूलक सहकारी संस्था प्रवर्द्धन कार्यक्रम • चिया, कफी, अलैंची, जडिबुटी, किवी, एभोकाडो, स्ट्रेबेरी क्षेत्र निर्धारण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम • पुष्प व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम • विदेशबाट ज्ञानशिप हासिल गरेका तथा युवा लक्षित व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि • कृषिमा यान्त्रिकरण प्रवर्द्धन, सहयोग तथा क्षमता विकास कार्यक्रम • कृषि सुपर मार्केट सम्भाव्यता अध्ययन • शीत-भण्डार निर्माण तथा सञ्चालन कार्यविधि • फलफुल वर्ष २०७५ सञ्चालन कार्यविधि • साना कृषि सडक निर्माण, मर्मत र सञ्चालन कार्यविधि • डिप बोरिङ्ग निर्माण तथा सञ्चालन कार्यविधि • विषादी अवशेष द्रुत विण्लेषण कार्यविधि • सामूहिक खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि • भैंसी सम्बद्ध व्यवसाय प्रवर्द्धन, पाडापाडी/ बकेर्नु भैंसी संरक्षण, चौरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम, भेडा प्रवर्द्धन, गाई प्रवर्द्धन र बाखा प्रवर्द्धन कार्यक्रम • मिल्क एनालाइजर वितरण, प्रभावकारिता मूल्याङ्कन कार्यक्रम • पाडापाडी/बकेर्नु भैंसी संरक्षण विशेष कार्यक्रम • मत्स्यपालन क्षेत्र विस्तारका लागि पोखरी निर्माण, उन्नत दानामा अनुदान तथा साना मत्स्य बजार प्रवर्द्धन कार्यक्रम • पिग एण्ड पोर्क पार्क निर्माण • साझेदारीमा आधारित दाना उद्योग स्थापना र सञ्चालन • मत्स्यपालनसम्बन्धी कार्यविधि • मिल्किङ्ग पार्लर स्थापना र संचालन कार्यविधि • उत्पादनमा आधारित दुग्ध अनुदान कार्यविधि • भेडा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि • साझेदारीमा आधारित दाना उद्योग स्थापना र सञ्चालन कार्यविधि
---	---------------------------------	--

५	स्वीकृतिको क्रममा रहेका कार्यविधिहरू	<ul style="list-style-type: none"> • मालपोतमा रहेको मोठ स्रेस्ता सुधारसम्बन्धी • कृषि-वन-पर्यटनको नमुना गाउँ स्थापना
६	सार्वजनिक सूचना गरिएका कार्यक्रमहरू	<ul style="list-style-type: none"> • चिया, कफी, अलैंची, जडीबुटी, किवी, एभोकाडो, स्ट्रबेरी आदीको क्षेत्र निर्धारण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम • पुष्प व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रम • विदेशबाट ज्ञान सीप हासिल गरेका तथा शिक्षित युवा लक्षित बेमौसमी तरकारी उत्पादन तथा बजारीकरण कार्यक्रम • कार्यविधि र मापदण्डका आधारमा भैंसी सम्बद्ध व्यवसाय प्रवर्द्धन एवं प्रभावकारिता मूल्याङ्कन कार्यक्रम • चौरी प्रवर्द्धन कार्यक्रम • भेडा प्रवर्द्धन कार्यक्रम • मापदण्ड र कार्यविधिको आधारमा मिल्क एनालाइजर वितरण, प्रभावकारिता मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन • दुग्ध चिस्यान केन्द्रका लागि चिलिङ्ग भ्याट स्थापना • मत्स्य पालन क्षेत्र बिस्तारका लागी पोखरी निर्माण, उन्नत दानामा अनुदान तथा साना मत्स्य बजार प्रवर्द्धन कार्यक्रम • तरकारी तथा फलफुल भण्डारणको लागि कोल्ड स्टोर निर्माण • उच्च प्रजनन जातको बोयर बाखा श्रोत केन्द्र निर्माण • गाई प्रवर्द्धन कार्यक्रम • पाडापाडी/बकेर्नु भैंसी संरक्षण विशेष कार्यक्रम • बाखा प्रवर्द्धन कार्यक्रम • कार्यविधि र मापदण्डको आधारमा मिल्किङ पार्लर स्थापना र सञ्चालन • कृषि सुपर मार्केटबारे सम्भाव्यता अध्ययन तथा कुनै एक क्षेत्रमा सञ्चालन

६	बोलपत्र आव्हान भएका कार्यक्रमहरू	<ul style="list-style-type: none"> • वन्यजन्तु तथा मानवबीचको द्वन्द्व व्यवस्थापन तथा क्षति न्यूनिकरणका लागी पक्कि पर्खाल निर्माण • डीप बोरीङ्ग (चितवन, मकवानपुर र सिन्धुली) • विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डी.पी.आर.) निर्माण कार्य सुरु भएका: <ul style="list-style-type: none"> ➢ दुधको पाउडर प्लान्ट स्थापना ➢ प्रादेशिक कृषि थोक बजार ➢ प्रादेशिक जिन बैंक ➢ ग्रावेटी रोपे वे स्थापना र संचालन ➢ कृषि, पशुपन्छी र खाद्यको एकीकृत प्रादेशिक प्रयोगशाला स्थापना
७	कानून निर्माणको अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सभाबाट पारित: प्रादेशिक दुग्ध विकास बोर्ड गठन सम्बन्धी ऐन • प्रदेश सभामा दर्ता भएको: प्रदेश सहकारी व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक • सैद्धान्तिक सहमति प्राप्त भएका विधेयक <ul style="list-style-type: none"> ➢ गुठी जग्गा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक ➢ भूमि व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक
८	मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका सिर्जनात्मक कार्यहरू	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको साझेदारीमा सिन्धुली जिल्लाको सुनकोशी गाउँपालिकामा १५०० रोपनी क्षेत्रफलको निजी तथा सार्वजनिक जग्गामा स्थानीय माझी लगायत अन्य समुदाय प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने गरी व्यावसायिक मत्स्य पालनको थालनी भएको

	<ul style="list-style-type: none">• सरकारी-निजी क्षेत्रको साझेदारीमा चितवन जिल्लाको माडी नगरपालिकामा उल्लेख्य क्षेत्रफलमा सामुदायिक मत्स्यपालन कार्यको प्रारम्भ गरिएको• सरकारी-सहकारी साझेदारीमा सिन्धुली जिल्लाको दुधौली नगरपालिकामा १२१ बिघा क्षेत्रफलमा चाक्लाबन्दी खेतीको थालनी भई कृषि पर्यटन विकासको कार्यक्रम अगाडि बढाइएको• "प्रदेश नम्बर तीनमा गरिबी र सहकारीको अवस्था" विषयक पुस्तक प्रकाशनको क्रममा रहेको ।
--	--

३.७ सामाजिक विकास मन्त्रालय

शिक्षा, स्वास्थ्य, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा कार्य गर्ने उद्देश्यका साथ यो मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। यस मन्त्रालयले समग्र सामाजिक विकासका क्षेत्रमा स्थानीय र सङ्घीय सरकारको सेतुको रूपमा काम गर्दै मानवीय पूँजी निर्माणमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। विशेष गरी शिक्षा, स्वास्थ्य, जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, अपाङ्गता र युवा तथा खेलकूदको क्षेत्र यस मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारी भित्र पर्दछ। प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयको मूल कार्य जिम्मेवारी निम्नानुसार रहेका छन्:-

- प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षासम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन
- प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, सङ्ग्रहालय, अभिलेखालयसम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रादेशिक शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम र छात्रवृत्तिसम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन तथा पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण
- प्रदेशस्तरको मानव संशाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
- प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- माध्यमिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन
- स्वास्थ्य सेवा तथा पोषणसम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- प्रदेशस्तरमा आवश्यक पर्ने प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक तथा पुर्नस्थापनात्मक स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापन
- स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी प्रदेशस्तरीय प्राज्ञिक, व्यावसायिक र पेसागत सङ्घ संस्थाको दर्ता, सञ्चालन अनुमति र नियमन

- प्रदेशको स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर निर्धारण, अनुगमन र नियमन
- राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम औषधीजन्य तथा स्वास्थ्य प्रविधि सम्बन्धी सामग्रीको उत्पादन तथा सञ्चय, अधिकतम खुद्रा मूल्य निर्धारण, अन्तिम बिसर्जन, गुणस्तर तथा मापदण्ड निर्धारण र त्यस्ता सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योगको दर्ता, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
- राष्ट्रिय मापदण्डअनुरूप अस्पताल, नर्सिङ्ग होम, निदान केन्द्र, उपचार केन्द्र र अन्य स्वास्थ्य संस्था तथा प्रयोगशालाको दर्ता, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
- खानेपानी, ध्वनि र हावाको गुणस्तर अनुगमन तथा लेखाजोखाको ढाँचा निर्माण एवं गुणस्तरको मापदण्ड निर्धारण र कार्यान्वयन
- राष्ट्रिय मापदण्डबमोजिम स्वास्थ्य बीमा लगायतका सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन तथा नियमन
- प्रदेशस्तरीय स्वास्थ्य क्षेत्रको मानवस्रोत विकास र व्यवस्थापन
- औषधी निगरानी (Pharmacovigilance), औषधिको उचित प्रयोग र सूक्ष्म जीवनिरोधक प्रतिरोध (Antimicrobial Resistance) न्यूनीकरण
- खोप र परिवार नियोजन
- संवेदनशील औषधी तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्री खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन
- प्रदेशस्तरमा स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान तथा सूचना प्रणाली, स्वास्थ्य लेखा पद्धतिको संस्थागत व्यवस्थापन, सूचना प्रवाह
- प्रदेशस्तरीय जनस्वास्थ्य निगरानी (पब्लिक हेल्थ सर्भेलेन्स) व्यवस्थापन
- सुर्ती, मदिरा र लागुपदार्थजन्य वस्तुको मापदण्ड, नियन्त्रण तथा नियमन
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा आपतकालीन अवस्था, विपद् र महामारी व्यवस्थापन, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह, आपतकालीन अवस्थाका लागि औषधी तथा औषधीजन्य सामग्रीको प्रादेशिक बफर स्टक व्यवस्थापन
- सरुवा तथा नसर्ने रोग नियन्त्रण तथा रोकथाम
- राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
- स्वास्थ्यजन्य फोहोर व्यवस्थापनसम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण,

कार्यान्वयन र नियमन

- आयुर्वेदिक, युनानी, आम्बी, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका अन्य प्रचलित परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवासम्बन्धी प्रदेशस्तरीय मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियमन
- परिवार नियोजनसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन तथा अनुसन्धान, सूचना प्रणालीको स्थापना र सञ्चालन, क्षमता अभिवृद्धि र राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सम्पर्क र समन्वय
- महिला हकसम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारसम्बन्धी नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन, निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनःस्थापन
- महिला सशक्तीकरण तथा लैङ्गिक समानतासम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट र लैङ्गिक परीक्षण
- बाल बालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रबन्ध र सेवा प्रवाह, बाल उद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना
- प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बाल बालिकाका र महिलासम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- समाजकल्याण र सङ्घ संस्थासम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- युवासम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन
- खेलकुदसम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन, खेलकुद तथा खेलकुद पूर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन
- लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, जेष्ठ नागरिक लक्षित

आवाससम्बन्धी नीति मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन

- सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी प्रदेश नीति, कानून तथा मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन
- प्रदेशभिन्न रोजगारी प्रवर्द्धनसम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र स्थानीय सरकारसँग समन्वय ।

❖ सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व.२०७४/०७५)

क्र. सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	प्रदेश गौरवका आयोजनाको अध्ययन	• विज्ञमार्फत् प्रदेश गौरवका आयोजनाको अध्ययन गरी परियोजना बैङ्क निर्माण तथा प्रतिवेदन प्रकाशन गरिएको ।
२	प्रोफाइल निर्माण एवं प्रकाशन	• मन्त्रालयको समग्र पार्श्वचित्र झल्कने विवरण प्रकाशन गरिएको ।
३	विज्ञमार्फत् सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी नीति निर्माण	• सामाजिक सुरक्षासम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी प्रकाशन गरिएको ।
४	अनाथालय, वृद्धाश्रमहरूको अध्ययन	• विज्ञमार्फत् अनाथालय, वृद्धाश्रमहरूको अध्ययन गरी सुधारका लागि प्रतिवेदन प्राप्त भई प्रकाशन गरिएको ।
५	स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट उपलब्ध गराइने सेवाको गुणस्तरमा सुधारसम्बन्धी अध्ययन	• प्रदेशमा रहेका स्वास्थ्य केन्द्रहरूबाट सहज, सरल र सुविधाजनक तरिकाले स्वास्थ्य उपचार, तोकिएको निःशुल्क औषधी एवं स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक ब्यवस्थापकीय, नीतिगत एवं प्रक्रियागत प्रणालीको सुधारका लागि विज्ञहरूको सुझावसहितको प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।
६	स्थानीय तहको केन्द्रमा सुविधा सम्पन्न अस्पतालको स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन	• अस्पतालको स्थापना गर्न आवश्यकता, सम्भाव्यता र स्थापना तरिकाको अध्ययन गरी प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।

७	स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूको सेवा, सुविधा, ज्ञान, सीप र क्षमता विकासको लागि अध्ययन	<ul style="list-style-type: none"> ग्रामीणतहमा स्वास्थ्यको क्षेत्रमा योगदान गर्ने स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको ज्ञान, सीप र क्षमताको विकास गर्ने र उनीहरूको सेवा, सुविधा र पारिश्रमिक समय सापेक्ष बनाउन अध्ययन प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।
८	प्रदेशमा युवा वैज्ञानिक कोष एवम् प्रयोगशाला स्थापनासम्बन्धी अध्ययन	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेशमा युवा वैज्ञानिक कोष एवम् प्रयोगशाला स्थापना सम्बन्धमा अध्ययन सम्पन्न भई प्रतिवेदन प्रकाशन भएको
१०	प्रदेशमा भाषा लिपी संरक्षण र सम्बर्द्धनसम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, मापदण्ड निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> अध्ययन सम्पन्न भई प्रतिवेदन प्रकाशन भएको ।
११	आपतकालीन बाल उद्धार कोष निर्माणको लागि कार्यविधि निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> विज्ञमार्फत् कार्य सम्पन्न गरी प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।

❖ सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व. २०७५/०७६)

क्र. सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	कार्य सञ्चालन निर्देशिका र मार्गदर्शन प्रकाशन	<ul style="list-style-type: none"> • वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि कार्य सञ्चालन निर्देशिका तयारी गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको । • यस प्रदेश भित्रका सबै स्थानीय तहहरूका लागि कार्यसञ्चालन मार्गदर्शन तयार गरी प्रकाशन गरिएको ।
२	प्रादेशिक स्वास्थ्य समीक्षा तथा योजना तर्जुमा गोष्ठी र आयुर्वेद	<ul style="list-style-type: none"> • १३ वटै जिल्लाहरूको प्रदेशस्तरीय स्वास्थ्य समीक्षा सम्पन्न । • आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सासम्बन्धी समीक्षा ।
३	निर्देशनालयहरू, तालिम केन्द्रहरू स्वास्थ्य केन्द्रहरू स्थापना	<ul style="list-style-type: none"> • सामाजिक विकास मन्त्रालय मातहतका स्वास्थ्य निर्देशनालय स्थापना । • शिक्षा विकास निर्देशनालय स्थापना । • शिक्षा तालिम केन्द्र स्थापना । • प्रदेश स्वास्थ्य तालिम केन्द्र स्थापना । • ५ वटा स्वास्थ्य कार्यालयहरू स्थापना ।
४	मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रमको निर्देशक समिति गठन र मुख्य परामर्शदाता छनौट भई कार्यारम्भ	<ul style="list-style-type: none"> • कार्यविधि तयार गर्ने सिलसिलामा ६ वटा अस्पतालबाट तथ्याङ्क सङ्कलन । • विज्ञहरूसँग नसर्ने रोगका बारेमा काठमाडौंमा छलफल सम्पन्न । • अस्पतालका मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट र व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूसँग अन्तरक्रिया सम्पन्न । • निर्देशक समितिको बैठक २ पटक सम्पन्न । • परामर्शदाताबाट कार्यविधिको मस्यौदा प्राप्त भई पारित भएको ।

५	१५ शैयाको अस्पताल सञ्चालनसम्बन्धी कार्य	<ul style="list-style-type: none"> चिकित्सक छनौटसम्बन्धी कार्यविधि निर्माण गरिएको । करारमा चिकित्सक छनौट गरी पठाइएको ।
६	एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन	<ul style="list-style-type: none"> छनौट भएका २० वटा स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरूलाई कार्यक्रमबारे अभिमुखीकरण गरिएको । २० विद्यालयको लागि नर्स छनौट गरी सेवा प्रवेश तालिमसमेत सम्पन्न गरी कार्यस्थलमा पठाइएको ।
७	ऐन, कार्यविधि तथा निर्देशिका निर्माण	<ul style="list-style-type: none"> ३ वटा ऐनहरू <ul style="list-style-type: none"> ➤ प्रदेश स्वास्थ्य सेवा ऐन, ➤ प्रदेश प्राविधिक शिक्षा परिषद स्थापना ➤ प्रदेश खेलकुद विकास परिषदसम्बन्धी ऐन निर्माण गरिएको । ६ वटा कार्यविधिहरू निर्माण गरिएको ।
८	कार्यक्रमसम्बन्धी प्रबोधीकरण	<ul style="list-style-type: none"> १३ वटै जिल्लामा सशर्त अनुदानका कार्यक्रमहरूको बारेमा प्रबोधीकरण सम्पन्न गरिएको ।
९	सार्वजनिक निर्माण कार्यान्वयन इकाइ स्थापना गरी कार्य प्रारम्भ	<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक निर्माण कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५ बमोजिम धादिङको गजुरी र काभ्रेको धुलिखेलमा सार्वजनिक निर्माण कार्यान्वयन इकाइ स्थापना गरिएको र प्राविधिक कर्मचारी छनौट गरी काम थालनी भएको ।
१०	प्रदेशस्तरीय औद्योगिक प्रदर्शनी	<ul style="list-style-type: none"> सिन्धुली र चितवनमा महिलाबाट उत्पादित वस्तुको औद्योगिक प्रदर्शनी सम्पन्न गरिएको ।
११	तालिम तथा योजना तर्जुमा गोष्ठीहरू	<ul style="list-style-type: none"> परिवार नियोजनसम्बन्धी इम्प्लान्ट तालिम सम्पन्न भएको ।

१२	विभिन्न दिवसहरू मनाइएको	<ul style="list-style-type: none"> • विश्व मुटु दिवस, • सुरक्षित मातृत्व दिवस, • मानव बेचबिखनविरुद्धको दिवस • राष्ट्रिय बाल दिवस • अन्तर्राष्ट्रिय जेष्ठ नागरिक दिवस • अन्तर्राष्ट्रिय बाल अधिकार दिवस • लैङ्गिक हिंसाविरुद्धको १६ दिने अभियान • अन्तर्राष्ट्रिय अपाङ्गता दिवस • अन्तर्राष्ट्रिय साक्षरता दिवस • राष्ट्रिय शिक्षा दिवस
१३	सामुदायिक क्याम्पस सबलीकरण अभियान	<ul style="list-style-type: none"> • १४ वटा क्याम्पसलाई अनुदान उपलब्ध गराइएको ।
१४	शुद्ध पिउने पानी सफा विद्यालय	<ul style="list-style-type: none"> • ६६ वटा विद्यालयमा शुद्ध पिउने पानी सफा विद्यालय अभियान सञ्चालन ।
१५	विद्यालय ICT सहयोग कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> • २० वटा विद्यालय भवन निर्माण शुरू
१६	विश्व विद्यालय स्थापनार्थ कार्य सुरु	<ul style="list-style-type: none"> • मन्त्रपरिषद्बाट कार्यदल गठन भई कार्य सुरु भएको ।
१७	अस्पताल विकास समिति	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेश मातहतका ८ वटा अस्पतालमा अध्यक्ष नियुक्त गरी विकास समिति गठन
१८	अस्पताल सुदृढीकरण अभियान	<ul style="list-style-type: none"> • हेटौँडा अस्पताललाई मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान निर्माण गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाइएको • प्रदेशमा अस्पतालबाट गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न अस्पताल सुदृढीकरण अभियान थालनी गरिएको ।

३.८ प्रदेश नीति तथा योजना आयोग

प्रदेश सरकार (मन्त्रिपरिषद्ले) मिति २०७५।०२।२९ मा प्रदेश नीति तथा योजना आयोग (गठन तथा कार्य सञ्चालन) आदेश, २०७५ स्वीकृत गरी सोही आदेश बमोजिम प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको गठन भयो। प्रदेश नीति तथा योजना आयोग (गठन तथा कार्य सञ्चालन) आदेश, २०७५ बमोजिम यस आयोगको कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेको छः-

- प्रदेशको दीर्घकालीन सोच, तथ्यपरक नीति तथा योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्ने ।
- मन्त्रालय तथा निकायसँगको समन्वयमा प्रदेश स्तरका नयाँ विकास आयोजनाको लेखाजोखा पूर्वमूल्याङ्कन तथा परीक्षण गरी परामर्श दिने
- आयोजना बैङ्क निर्माण गर्ने गराउने ।
- प्रदेश तथ्याङ्क प्रणालीको विकास र सम्प्रेषण गर्ने गराउने ।
- अनुगमन तथा मूल्याङ्कनसम्बन्धी मापदण्ड तर्जुमा तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको विकास ।
- नीति तथा योजना कार्यान्वयनमा प्रदेश र स्थानीय तहबीच तहगत समन्वय गर्ने ।
- नीति तथा योजनाको विकास तथा कार्यान्वयनको क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने ।

❖ प्रदेश नीति तथा योजना आयोगले सम्पादन गरेका मुख्य कार्य र उपलब्धिहरू (आ. व. २०७५/०७६)

क्र. सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	प्रदेशको समग्र स्थितिपत्र तयार गरी प्रकाशन	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशको आवधिक योजनाको आधारपत्र तयार गर्न एवं जानकारीका लागि उपयोगी भएको
२	प्रदेशको पहिलो पञ्चवर्षीय आवधिक योजनाको अवधारणा पत्रको आधारपत्र सार्वजनिक	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदेशको पहिलो पञ्चवर्षीय आवधिक योजना तथा वार्षिक योजना तयार पार्न सहज हुने।
३	उपभोक्ता समिति गठन सञ्चालन र व्यवस्थापन निर्देशिका २०७५ मस्यौदा तयारी	<ul style="list-style-type: none"> • उपभोक्ता समिति गठन एवं कार्यान्वयनमा सहज हुने ।

३.९ मुख्यन्यायाधिवक्ताको कार्यालय

मुख्यन्यायाधिवक्ताको काम कर्तव्य र अधिकार तथा सेवाका सर्तसम्बन्धी ऐन २०७५ बमोजिम प्रदेश सरकार मन्त्रपरिषद्ले मिति २०७४।११।२३ को निर्णय अनुसार मुख्यन्यायाधिवक्ता नियुक्ति गरी कार्यालय स्थापना गरिएको हो। प्रदेश सरकारको मुख्य कानुनी सल्लाहकारको रूपमा रहेको यस कार्यालयको देहाय बमोजिम कार्य जिम्मेवारी रहेको छः-

- प्रदेश सरकार पक्ष वा विपक्ष भएको सार्वजनिक सरोकारको मुद्दामा प्रदेश सरकारको तर्फबाट अदालतमा उपस्थित भई बहस पैरवी गर्ने ।
- प्रदेश सरकार र मातहतका कार्यालयलाई कानुनी राय प्रदान गर्ने ।
- प्रदेश सरकार र मातहतका निकायहरूका नाममा अदालतबाट भएको आदेश वा फैसलाको कार्यान्वयन गराउने र अनुगमन गर्ने
- बन्दीहरूको मानव अधिकारको पालना सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने
- प्रत्येक आर्थिक वर्षको वार्षिक प्रतिवेदन प्रदेश प्रमुख समक्ष पेश गर्ने ।

❖ मुख्यन्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व.२०७४/०७५)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	कार्यालय स्थापना तथा व्यवस्थापन	• कार्यालय स्थापना भई कार्यालयका लागि आवश्यक फर्निचर तथा उपकरण व्यवस्थापन गरिएको
२	वार्षिक कार्यक्रम	• आ.व.२०७५/०७६ को लागि वार्षिक कार्यक्रम बनाई स्वीकृतिका लागि पठाइएको

❖ मुख्यन्यायाधिवक्ताको कार्यालयबाट सम्पादन भएका मुख्य कार्य तथा उपलब्धिहरू (आ.व.२०७५/०७६)

क्र.सं.	सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरू	उपलब्धिहरू
१	कानुनी सल्लाह	• प्रदेश सरकार र मातहतका कार्यालयबाट माग भए बमोजिम कानुनी सल्लाह प्रदान गराइएको ।
२	मुद्दाको प्रतिरक्षा	• प्रदेश राजधानीको विषयमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालयलाई समेत विपक्षी बनाई दायर गरिएको मुद्दामा प्रतिरक्षा गरिएको ।
३	वार्षिक प्रतिवेदन पेश	• प्रदेश प्रमुखसमक्ष आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को वार्षिक प्रतिवेदन पेश गरिएको ।

प्रदेश नम्बर तीन भित्रका जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख तथा उपप्रमुखहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	प्रमुख	सम्पर्क नम्बर	उपप्रमुख	सम्पर्क नम्बर
१	मकवानपुर	रघुनाथ खुलाल	९८५५०६०३७०	भगवती पुडासैनी	९८५५०८८३५५
२	चितवन	कृष्णकुमार डल्लाकोटी	९८५५०६०३७०	मुनाकुमारी श्रेष्ठ	९८४५२४५७१४
३	धादिङ	जगन्नाथ नेपाल	९८५१००६८३२	बिन्दा बरामु नेपाली	९८१३३७४६२९
४	रसुवा	कुलप्रसाद भट्ट	९८४१५८२२५७	छोपेमा तामाङ्ग	९७४१२०२७४५
५	नुवाकोट	सन्तमान तामाङ्ग	९८०३७७९६८८	अप्सरा थापा	९६१६४१७२७८
६	काठमाण्डौं	शिवसुन्दर राज वैद्य	९८५१२७३०५०	सरिता दाहाल	९८५१२७३०७२
७	भक्तपुर	नवराज गोलाल	९८५११९०७२४	सरिता कुँवर	९८०३७४६१०६
८	ललितपुर	अमर खड्का	९८४१४११३११	विनेश महर्जन	९८५१२१०७४७
९	काभ्रेपलाञ्चोक	उद्वव के.सी.	९८५१०११४३७	मञ्जु गौतम	९८४१६९१९८६
१०	सिन्धुपाल्चोक	गोपाल तामाङ्ग	९८४१३३१०६७	बालकुमारी सापकोटा	९७४१२२८७२१
११	दोलखा	डबल पाण्डे	९८५१२०२६१९	मनमाया जिरल	९७४१०९५१६०
१२	रामेछाप	प्रेमबहादुर खड्का	९७५४२०३१३४	दीपा पाख्रिन	९८४९२५२११३
१३	सिन्धुली	शंकरराज बर्मा तिवारी	९८५४०४१६२२	सम्झना अधिकारी	९८०५९३६४३३

प्रदेश नम्बर तीन भित्रका स्थानीय तहका प्रमुख/अध्यक्ष तथा उपप्रमुख/उपाध्यक्षहरूको सम्पर्क विवरण

जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर	उप-प्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
मकवानपुर	हेटौंडा उप-महानगरपालिका	हरिबहादुर महत	९८५५०६७०३२	मिनाकुमारी लामा	९८५५०२८५४३
	थाहा नगरपालिका	लवशेर विष्ट	९८५५०६७६९२	खड्ग गोपाली	९८५५०६७०४५
	इन्द्रसरोवर गाउँपालिका	जीवन लामा	९८५५०८८८१४५	उमा कुमारी लामा	९८५९४१६३५
	कैलाश गाउँपालिका	टंकबहादुर मुक्तान	९८५५०७७२६६	सुकुमाया थिङ	९८५५०८२२६६
	बकैया गाउँपालिका	दामोदर खनाल	९८५५०७०६९७	सरला बोलखे	९८५५०५६९७३
	बागमती गाउँपालिका	संकेश घलान	९८५५०८८६८८	धनमाया तामाङ	९८५५०८९६८८
	भिमफेदी गाउँपालिका	हिदम लामा	९८५५०६८२८६	पार्वती राना	९८५५०७७५६७
	मकवानपुरगढी गाउँपालिका	विदुर हुमागाई	९८५५०७३८१०	हर्कमाया रुम्बा	९८४३८९३५४८
	मनहरी गाउँपालिका	एकराज उप्रेती	९८५५०७७६१४	मनिला विष्ट	९८५५०७५३०५
	राक्सिराङ गाउँपालिका	राजकुमार मल्ल	९८५५०६९४०५	निर्मला हिम्डुङ	९८४५५९९५४१
चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	रेनु दाहाल	९८५५०११३११	पार्वती शाह ठकुरी	९८५५०११४११
	कालिका नगरपालिका	खुमनारायण श्रेष्ठ	९८५५०८०४१३	कमला भट्टराई	९८४५२७६२७०
	खैरहनी नगरपालिका	लालमणी चौधरी	९८५५०६४८०७	सुनिता खरेल थपलिया	९८५५०१७८८८
	माडी नगरपालिका	ठाकुरप्रसाद ढकाल	९८५५०४९३०६	ताराकुमारी काजी महतो	९८५५०४८३०६
	रत्ननगर नगरपालिका	नारायण बन	९८५५०२४१११	विमलादेवी दुवाडी	९८५५०१५२२२
	राप्ती नगरपालिका	प्रभा बराल	९८४३७६७९९५	इमानसिंह लामा	९८५५०६०६९९
	इच्छाकामना गाउँपालिका	गिताकुमारी गुरुङ	९८५५०५६२७३	कृतिकुमार श्रेष्ठ	९८४५१४६१८५

जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर	उप-प्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
धदिङ	धुनीबेंसी नगरपालिका	बालकृष्ण आचार्य	९८५१०४४६५७	निरु खरेल	९८४१८१६२५८
	निलकण्ठ नगरपालिका	भीमप्रसाद ढुंगाना	९८५१००७०१	मनराज भण्डारी	९८५११६४९११
	खनियावास गाउँपालिका	रणबहादुर तामाङ	९८५१०४०७५६	योमाया तामाङ	९८६१७२३३३५
	गजुरी गाउँपालिका	राजेन्द्र बस्नेत	९८५१०३०८४७	सीता ढुंगाना	९८४१०३७२२९
	गल्छी गाउँपालिका	कृष्णहरी श्रेष्ठ	९८५१०८७२५१	राधा तिमल्सिना (लामिछाने)	९८४१६८६४८८
	गङ्गाजमुना गाउँपालिका	बलबहादुर अधिकारी	९८४१४३३११८	एन्जिला तामाङ	९८४१७२०८३१
	ज्वालामुखी गाउँपालिका	विनोदराज तिमल्सेना	९८५११७५१७५	जानुकासिखडा	९८५१२१५६४३
	थाक्रे गाउँपालिका	रामकुमार आचार्य	९८५१०११६८२	अम्बिका रुपाखेती	९८४९५६७०२०
	नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका	दुर्गा कुमार शाक्य	९८४३३३८११९	उर्मिला तामाङ गुरुङ	९७५१०३४७६४
	बेनीघाट रोराड गाउँपालिका	पित्तबहादुर डल्लाकोटी	९८५१२२९२२०	देवीप्रसाद सिलवाल	९८१०२५४७९३
	सिद्धलेक गाउँपालिका	प्रेमनाथ सिलवाल	९८५१२००५७८	कमला शर्मा	९८४१६१४२९२
	रुवी भ्याली गाउँपालिका	चेरुङ तामाङ	९८४१९३६६७०	विना लामा	९८४०४०३६९५
रसुवा	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	शम्भुकुमार थापा	९८५११४७७४८	देवीकुमारी बुर्लाकोटी	९८५११६४८८७
	उत्तरगथा गाउँपालिका	उपेन्द्र लम्साल	९८४१४८३१९६	चमेली गुरुङ	९८०८०७९५०७
	कालिका गाउँपालिका	सीताकुमारी अधिकारी	१०५४२०९६	भवानीप्रसाद न्यौपाने	९८४१६११२७२
	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका	कैसाड नुर्पु तामाङ	९८५११११८२९	कार ग्याल्मु श्रेष्ठ	९८५१२५९६२५
	नौकुण्ड गाउँपालिका	नुर्पु स्याङ्बो घले	९८५१०३६७१७, ९८२३५०७७०७	सिर्जना लामा	९८१३४४६५८४
	पार्वतीकुण्ड गाउँपालिका/	बुचुङ तामाङ	९८४१८९३१७८	नविना तामाङ	९८४१०८३३५३

जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर	उप-प्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
नुवाकोट	विदुर नगरपालिका	सन्जु पण्डित	९८५१०४९७२१	गिताकुमारी दहाल	९८४१०८७४४९
	बेलकोटगढी नगरपालिका	राजेन्द्रमण खनाल	९८५१०९९५८३	कविता ढुंगाना	९८५१२५३००९
	ककनी गाउँपालिका	मानबहादुर लामा	९८५१०८२७२७	सीता लामा	९८५१२५४१२६
	किस्पाड गाउँपालिका	छत्रबहादुर लामा	९८५११७३४३३	मायादेवी घले न्यौपाने	९८५११३२९७६
	तादी गाउँपालिका	नारायण प्रसाद पाण्डे	९८५१२०००००	ईश्वरी उप्रेती	९८४११६७२०६
	तारकेश्वर गाउँपालिका	रमेश बहादुर वस्ती	९८४१२९१०८२	तारोदेवी रिमाल (अधिकारी)	९८४१५४८३३०
	दुचेश्वर गाउँपालिका	योगिन्द्र सिंह तामाङ	९८५१०७९९५३	अञ्जु आचार्य	९८४९४५७६७५
	पञ्चकन्या गाउँपालिका	तेजबहादुर तामाङ	९८४१८६७४२९	सीता पराजुली खड्का	९८४३८२९१४७
	लिखु गाउँपालिका	ध्रुव श्रेष्ठ	९८५१२२१३५३	रोजिना राई	९८५१२२१३९५
	म्यागड गाउँपालिका	आसा तामाङ	९८४१७५१९०८	शान्ती लामा (गुरुङ्ग)	९७५१०४८९२०
	शिवपुरी गाउँपालिका	रामकृष्ण थापा	९८५१२०००००	मञ्जु के. सी	९८५१२५४०६३
	सूर्यगढी गाउँपालिका	सन्तबहादुर घले (तामाङ)	९७५१००५२३६	मन्जु बुढायोकी	९८५१०६२०७८
	काठमाडौं महानगरपालिका	विद्यासुन्दर शाक्य	९८५१२७९९००	हरिप्रभा खड्गी	९८४१४५०३५७
	कापोथरी मनोहरा नगरपालिका	कृष्णहरि थापा	९८५१०२७९२१	विन्दु पुडासैनी (सिम्खडा)	९८४३०१५७९९
कीर्तिपुर नगरपालिका	रमेश महर्जन	९८५१०२५१२५	सरस्वती खड्का	९८४३२२२७६	
गोकर्णेश्वर नगरपालिका	सन्तोष चालिसे	९८४१२११९३३	शान्ती नेपाल	९८४९२३६४१४	
चन्द्रागिरी नगरपालिका	घनश्याम गिरि	९८५१२५४००६	लिसा नकर्मि	९८५१२५४००५	
टोखा नगरपालिका	प्रकाश अधिकारी	९८५१२३४७८९	ज्ञानमाया डड्गोल	९८५१२५४७८९	
तारकेश्वर नगरपालिका	रामेश्वर बोहरा	९८५१२५८२३४	भवानी डोटेल घिताल	९८५१२२६६७८	
दक्षिणकाली नगरपालिका	मोहन बस्नेत	९८४१६१५२६२	वसन्ती तामाङ (डंगोल)	९८४१०७९८९३	
नागार्जुन नगरपालिका	मोहनबहादुर बस्नेत	९८५१०४४३५७	शुसिला अधिकारी	९८५१२२५७१७	
बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	उद्धवप्रसाद खरेल	९८५१२६९१११	रमादेवी राई	९८४१३५५४०२	
शङ्करापुर नगरपालिका	सुवर्ण श्रेष्ठ	९८५१०३१६१८	शुक्रलक्ष्मी श्रेष्ठ	९८४३७८७८६३	

काठमाडौं

जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर	उप-प्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
भक्तपुर	चौगुनारायण नगरपालिका	सोम प्रसाद मिश्र	९७५१००१७४४	बिना बास्तोला	९८४१५९०३१३
	भक्तपुर नगरपालिका	सुनिल प्रजापति	९८५१०७८८८८५	रजनी जोशी	९८५१२०१८६८
	मध्यपुर थिमी नगरपालिका	मदनसुन्दर श्रेष्ठ	९८५१२०१३०५	अञ्जनादेवी माधिकर्मी	९८५१२०१३०४
	सूर्यविनायक नगरपालिका	वासुदेव थापा	९८५१०९५६४६	जुना बस्नेत	९८४१५५३९७९
	ललितपुर महानगरपालिका	चिरीबाबु महर्जन	९८५१०२२७२३	गीता सत्याल	९८५१२३४४४०
	गोदावरी नगरपालिका	गजेन्द्र महर्जन	९८५१२६००१६	मुना अधिकारी कुँवर	९८५१२३५४००
	महालक्ष्मी नगरपालिका	रामेश्वर श्रेष्ठ	९८५१०७८७७३	निर्मला थापा	९८५१२०२६५४
	कान्चनसोम गाउँपालिका	गोपीलाल सिंतान	९८५११६८२५०	मिड्मा लामा	९८४३८३५९६५
	बागमती गाउँपालिका	वीरबहादुर लोप्चन	९८४१३३५५८५	रञ्जना तिमल्सिना घिमिरे	९८६२२५८७४९
	महाङ्गल गाउँपालिका	रामचन्द्र दाहाल	९८६००१३५०७	कमला लामा तामाङ	९८४०१४३९४९
ललितपुर	धुलिखेल नगरपालिका	अशोककुमार ब्याङ्गु(श्रेष्ठ)	९८५१०७३९७५	बिमलाकुमारी चौलागाई (शर्मा)	९८४१५७८०६४
	बनेपा नगरपालिका	लक्ष्मी नरसिंह वादे श्रेष्ठ	९८५१०५६९७५	रेखा सापकोटा (दाहाल)	९८६०९३६३६६
	पनौती नगरपालिका	भीम न्यौपाने	९८५१०८१२७२	गीता बन्जारा	९८५१२४३१३९
	पाँचखाल नगरपालिका	महेश खरेल	९८४३०४१७८८	लक्ष्मी दनुवार	९८५१२०१५९३
	नमोबुद्ध नगरपालिका	टि.पी. शर्मा (तिमल्सिना)	०११-४०४०६८	रामदेवी तामाङ्ग	९८५१५४२२२
	मण्डनदेउपुर नगरपालिका	टोकबहादुर तामाङ	९८५११९९९१८	निर्मला शाही	९८५१२४२९५८
	खानीखोला गाउँपालिका	कृष्णबहादुर खुलाल	९७४१२१७७३१	रूक्मिणी गुरुङ	९६२११९८६९७
	चौरीदेउराली गाउँपालिका	दिननाथ गौतम	९८५१२४३०७१	ताराकुमारी चौलागाई	९८५१२४३०८१
	तेमाल गाउँपालिका	सलाम सिंह तामाङ	९८५१०८३९५३	दुर्गामाया तामाङ	९८४९४८२७०९
	बेथानचोक गाउँपालिका	प्रेमबहादुर तिमल्सिना	९८५१०९९५११	सरिता लामिछाने	९८४१४४७५३२
काभ्रेपलाञ्चोक	भुम्लु गाउँपालिका	गुमानध्वज कुँवर	९८५१०८४८०८	कल्पना श्रेष्ठ	९८४१६४८७७२
	महाभारत गाउँपालिका	कान्छालाल जिम्बा	९८५१२०५७१०	चेतकुमारी माझी	९६२११०५७१०
	रोशी गाउँपालिका	दलबहादुर लामा	९८५१०२३६७३	लक्ष्मी उप्रेती (बर्तौला)	९८४१००५९६४

जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर	उप-प्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
सिन्धुपाल्चोक	चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका	अमानसिंह तामाङ	९८६५७०७७३७	जानुका पराजुली	९८६३६९७५२३
	बाह्रबिसे नगरपालिका	निमफुन्जे शेर्पा	९८५१०७७१२८	सुशिला पाख्रिन तामाङ	९८४१५९०६४६
	मेलम्ची नगरपालिका	डम्बर बहादुर अर्याल	९८५११४७६८६	भगवती नेपाल	९८५११९३८९९
	इन्द्रावती गाउँपालिका	बंशलाल तामाङ	९८५१०६३९३२	मीरा अधिकारी लामा	९८५११२२७५४
	जुगल गाउँपालिका	होमनारायण श्रेष्ठ	९८४३५२३३८८	सृजना तामाङ	९८४३५७२९९९
	पाँचपोखरी थाङपाल गाउँपालिका	टासी लामा	९८५११५०६४९	सुनिता अधिकारी	९८०३८०५४३७
	बलेफी गाउँपालिका	केदार क्षेत्री	९८५११००६९४	कमला श्रेष्ठ (कायस्थ)	९८४९२११६३८
	भोटेकोशी गाउँपालिका	राजकुमार पौडेल	९८५१२४४७९०, ९६९९५३८५३८	दाबुटी शेर्पा लामा	९८४३०४३५६३
	लिसङ्खु पाखर गाउँपालिका	कमल प्र. नेपाल	९८५११७७०१२	हेमगंगा मोक्तान	९७४१२०८०६२
	सुनकोशी गाउँपालिका	श्रवणकुमार जि.सी	९८५१०३०३३६	लक्ष्मी पौडेल	९८५१०३८५७५
	हेलम्बु गाउँपालिका	निमा रयालजेन शेर्पा	९८५१०४८८४६	कोपिला पण्डित	९८४९५४२४४७
	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	भुपेन्द्र श्रेष्ठ	९८५१२१०२७०	दुर्गादेवी नेपाल	९७४११८९९११
	जिरी नगरपालिका	टंकबहादुर जिराल	९८५११५१२८१	कृष्णमाया बुढाथोकी	९८४०११५१२२
	भिमेश्वर नगरपालिका	भरत बहादुर के.सी.	९८५११४३७७९	कमला बस्नेत	९८४४०६०२७१
दोलखा	कालिन्चोक गाउँपालिका	बिनकुमार थामी	९८५१००९८१३	कालिका पाठक	९८५११३५१०
	गौरीशङ्कर गाउँपालिका	सोयम बहादुर खड्का	०४९-६९१३५१	उर्मिला थामी (के.सी.)	९७४१०५८७४९
	तामाकोशी गाउँपालिका	इश्वरचन्द्र पोखरेल	९८५१०७६१२८	उर्मिला खड्का (के.सी.)	९८६०६४३४८९
	मेलुङ्ग गाउँपालिका	नर बहादुर श्रेष्ठ	९८५११४९२०१	कल्पना भण्डारी	९८६००२७७००
	विगु गाउँपालिका	युधिष्ठिर खड्का	९८५१२०३४५१	सान्जिव ओली	९८५१००४२९५
	वैतेश्वर गाउँपालिका	छवि लामा	९७५४२०१२३२	रविचन्द्र आचार्य	९८६१२२१४१२
	शैलुङ्ग गाउँपालिका	भरतप्रसाद दुलाल	९८५११७२४२९	लालमाया योञ्जन (घिसिङ)	९८१८२९०२२८

जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रमुख/अध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर	उप-प्रमुख/उपाध्यक्ष	सम्पर्क नम्बर
रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	रमेशकुमार बस्नेत	०४८-५४०५७४	मायाकुमारी कार्की	०४८-५४०११२
	रामेछाप नगरपालिका	नरबहादुर थापा मगर	९८५१११३८०२	सृजना खड्का	९८५४१४८०३७
	उमाकुण्ड गाउँपालिका	शेरबहादुर सुनुवार	९८४३०८१८५१	उर्मिला कार्की बस्नेत	९८५४०४३२३८
	खाँडादेवी गाउँपालिका	प्रेमबहादुर तामाङ्ग	९८५४०४०१६८	मखमली श्रेष्ठ	९८४९९४३७९६
	गोकुलगङ्गा गाउँपालिका	खड्गबहादुर सुनुवार	९८५११७३२५	राधिका श्रेष्ठ (नेवार)	९८४४०३९०५७
	दोरम्बा गाउँपालिका	कमानसिंह तामाङ	९८५४०४३९६९	कुशाला घिसिङ्ग	९८४१९७०११२
	लिखु गाउँपालिका	गोविन्द ब. खड्का	९८४३५६६६६६	दिपशिखा न्यौपाने (दाहाल)	९७५४२०३१०६
	सुनापती गाउँपालिका	धावा लामा	९८५४०४००४०	गिता बिस्ट चौलागाईं	९८४९३४६८६३
	कमलामाई नगरपालिका	खड्गबहादुर खत्री	९८५४०४१०२९	मञ्जु देवकोटा	९८५४०४२५१२
	दुधौली नगरपालिका	घनश्याम राउत	९८५४०४१८५१	बालकुमारी अधिकारी	९८५४०४१८५२
सिन्धुली	गोलन्जर गाउँपालिका	पुष्पबहादुर कार्की	९८५४०४२६१८	गंगादेवी श्रेष्ठ	९८५४०४२६१९
	च्याङलेख गाउँपालिका	जगतबहादुर भोलन	९७४४०३५६९९	दुर्गादेवी सुनुवार	९६१४९७०४६५
	तीनपाटन गाउँपालिका	कर्णबहादुर मगर	९८५४०४२२२५	पद्ममाया तामाङ	९८५४०४२२२९
	फिक्कल गाउँपालिका	धनबहादुर कार्की	९८१९६५३७५०	पार्वती सुनुवार	९८००८१५८४८
	मरिण गाउँपालिका	पानिराज बोम्जन	९८५४०४२२००	संगीता माझी	९८०९६७७७८९
	सुनकोशी गाउँपालिका	दिपा बोहोरा (दाहाल)	९८४४०८२०१४	दिवसि मुक्तान	९८४१२३०६६०
	हरिहरपुर गढी गाउँपालिका	कारसाङ लामा	९८५४०४१८८१	अनिताकुमारी राई	९८६४१७९६४८

प्रदेश सरकार अन्तर्गत रहेका कार्यालयहरूको विवरण

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
१		मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	आनन्दराज ढकाल	हेटौंडा, मकवानपुर	१३ जिल्ला	०५७-५२२३२५	ocmcm.p3@gmail.com
२		आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	राजकुमार श्रेष्ठ	हेटौंडा, मकवानपुर	१३ जिल्ला	०५७-५२७५१३१२, ०५७-५२७५१३१३, ०५७-५२७५१३	moial.p3@gmail.com
३		आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	केवल प्रसाद भण्डारी	हेटौंडा, मकवानपुर	१३ जिल्ला	०५७-५२७५१५, ५२७५२०	info@moeap.p3.gov.np
४		प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	मणिभद्र न्यौपाने	हेटौंडा, मकवानपुर	१३ जिल्ला	०५७-५२१८०७	ptco.makwanpur@gmail.com
५		भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय					
	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने स्थान जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
५	१	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय र कार्यालयहरू	निर्मल गढवाल (निमित्त सचिव)	हेटौंडा, मकवानपुर	१३ जिल्ला	०५७-५२५९४५	moimac3p@gmail.com
६	२	कृषि विकास निर्देशनालय, हेटौंडा, मकवानपुर	होमराज विष्ट	हेटौंडा, मकवानपुर	प्रदेश नं. ३ का जिल्लाहरू	९८५४०४१४२	hombista@gmail.com
७	३	कृषि व्यवसाय प्रवर्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र, हरिहरभवन, ललितपुर	वासुदेव काप्ले	हरिहरभवन, ललितपुर	"	९८४५१३२८६	kaphlebasu@gmail.com
८	४	पशुपन्छी तथा मत्स्य विकास निर्देशनालय, हेटौंडा, मकवानपुर	राम गोपाल आचार्य (निमित्त प्रमुख)	हेटौंडा, मकवानपुर	"	९८४५०६५६६	acharya-fkg@hotmail.com
९	५	पशु सेवा तालिम केन्द्र, लगनखेल, ललितपुर	सुबल साह	लगनखेल, ललितपुर	"	९८४४०३२१४५	subal-sah@yahoo.com
१०	६	सहकारी प्रशिक्षालय, भरतपुर, चितवन	लाल प्रसाद शर्मा भुसाल	भरतपुर, चितवन	"		
११	७	वाखा विकास फार्म, चित्लाङ, मकवानपुर	विशेश्वर प्रसाद यादव	चित्लाङ, मकवानपुर	"	९८५५०६९४८४	yadavbisheshwor@gmail.com
१२	८	मत्स्य विकास केन्द्र, कुलेखानी, मकवानपुर	कल्याण के .सी.	कुलेखानी, मकवानपुर	"	९८४५४०३८१९	kckalvan7@yahoo.com
१३	९	मत्स्य विकास केन्द्र, भण्डारा, चितवन	माधव प्रसाद दाहाल	भण्डारा, चितवन	"	९८६३६०४४६	dahal.imadhav67@gmail.com
१४	१०	व्यवसायिक प्रेनज केन्द्र, चितापोल, भक्तपुर	श्रृकृष्ण न्यौपाने	चितापोल, भक्तपुर	"		
१५	११	मौरीपालन विकास कार्यक्रम, भण्डारा, चितवन	शिव प्रसाद रिजाल	भण्डारा, चितवन	"	९८५५०६६६४३	rijal-sp@yahoo.com

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
१६	१२	कन्दमूल तरकारी विकास केन्द्र, सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली	हरि प्रसाद गुरुङ	सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली	..	९८४४०४१३२०	hpaurung@yahoo.com
१७	१३	प्रजनन पिढी विज कोया श्रोत केन्द्र, धुनिवेशी, धादिङ्ग	दिनेश बाबु तिवारी	धुनिवेशी, धादिङ्ग	..	९८४१४१७८३४	dineshtiwari21@gmail.com
१८	१४	मसला बाली विकास केन्द्र, पाँचखाल, काभ्रेपालान्चोक	युवराज पाण्डे	पाँचखाल, काभ्रेपालान्चोक	..	९८४११८४६००	yrpandey1965@yahoo.com
१९	१५	पुष्प विकास केन्द्र, गोदावरी, ललितपुर	रिती सिंह	गोदावरी, ललितपुर	..	९८४१३८५१२३	reethi-singh@hotmail.com
२०	१६	शितोष्ण वागवानी नर्सरी केन्द्र, दामन, मकवानपुर	आईत सिंह गुरुङ	दामन, मकवानपुर	..	९८४५३६३७८९	
२१	१७	किन्जु नर्सरी विकास केन्द्र, भण्डारा, चितवन	नारायण कुमार श्रेष्ठ	भण्डारा, चितवन	..	९८४५११४४३४	nksth2015@gmail.com
२२	१८	उपोष्ण प्रदेशीय वागवानी विकास केन्द्र, विशुली, नुवाकोट	रामजी देवकोटा	विशुली, नुवाकोट	..	९८४७०३५१७३	avidevkota3@gmail.com
२३	१९	शितोष्ण फलफुल स्टस्टक विकास केन्द्र, बोच, दोलखा	कालिका प्रसाद कोइराला	बोच, दोलखा	..	९८४५०२९२७६	kalika.koirala@gmail.com
२४	२०	माटो तथा मल परिक्षण प्रयोगशाला, हेटौडा, मकवानपुर	मनिता थापा	हेटौडा, मकवानपुर	..	९८४९०३५१६६	manitathapa@outlook.com
२५	२१	विउ विजन प्रयोगशाला, हेटौडा, मकवानपुर	भरत प्रसाद देवकोटा	हेटौडा, मकवानपुर	..	९८४११६२०२२	bpd212@yahoo.com
२६	२२	बाली संरक्षण प्रयोगशाला, हरिहरभवन, ललितपुर	होम बहादुर बि .क.	हरिहरभवन, ललितपुर	..	९८४५०६९६७७	hbk27768@gmail.com
२७	२३	कृषि ज्ञान केन्द्र, भरतपुर, चितवन	सुधीर श्रेष्ठ	भरतपुर, चितवन	चितवन, मकवानपुर	९८४५०५५५७०	sudhirshrstha@gmail.com
२८	२४	कृषि ज्ञान केन्द्र, सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली	राजन ढकाल	सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली	सिन्धुली	९८४११४४०४	rajan5253@gmail.com
२९	२५	कृषि ज्ञान केन्द्र, धुलिखेल, काभ्रेपालान्चोक	कृष्णभद्र अधिकारी	धुलिखेल, काभ्रेपालान्चोक	काभ्रेपालान्चोक	९८४११२७०१०	kbachhikari12@gmail.com
३०	२६	कृषि ज्ञान केन्द्र, लगनखेल, ललितपुर	निर्मल रावाल	लगनखेल, ललितपुर	ललितपुर, काठमाडौं र भक्तपुर	९८४१०७३६७१	nirmal.gadal2006@gmail.com
३१	२७	कृषि ज्ञान केन्द्र, धादिङ्गवेसी, धादिङ्ग	केशव देवकोटा	धादिङ्गवेसी, धादिङ्ग	धादिङ्ग	९८४११५८६३०	devkotakeshav111@gmail.com

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
३२	२८	कृषि ज्ञान केन्द्र, विदुर, नुवाकोट	केशव खनाल	विदुर, नुवाकोट	नुवाकोट, रसुवा	९८४३१५२११३	keshabhkhana123@yahoo.com
३३	२९	कृषि ज्ञान केन्द्र, मन्थली, रामेछाप	सूर्य प्रसाद बराल	मन्थली, रामेछाप	रामेछाप, दोलखा	९८४१५४८२८४	spbaral@hotmail.com
३४	३०	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, धुलिखेल, काभ्रेपलान्चोक	डा. नारायण बहादुर श्रेष्ठ	धुलिखेल, काभ्रेपलान्चोक	काभ्रेपलान्चोक	९७५२२०३०३२	nrmshrestha82@gmail.com
३५	३१	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, चरिकोट, दोलखा	ज्ञान बहादुर थापा	चरिकोट, दोलखा	दोलखा, सिन्धुपाल्चोक	९८५४०४५१५/९८४१६२४७२	thapagb2011@hotmail.com
३६	३२	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, लगनखेल, ललितपुर	डा. मोगल प्रसाद शाह	लगनखेल, ललितपुर	ललितपुर, काठमाडौं र भक्तपुर	९८५११३७९७०	drmogal2016@gmail.com
३७	३३	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, धादिङ्गबेसी, धादिङ्ग	डा. विनोद कुमार यादव	धादिङ्गबेसी, धादिङ्ग	धादिङ्ग	९८४१६१६७१२	drbinodkvadav@gmail.com
३८	३४	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली	डा. कल्याण कुमार श्रेष्ठ	सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली	सिन्धुली र रामेछाप	९८४६४७७६५५	shrestha_kalvankumar@yahoo.com
३९	३५	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, भरतपुर, चितवन	डा. विजय कुमार श्रेष्ठ	भरतपुर, चितवन	चितवन	९८५४०५२१६६	biyava.shrestha1@gmail.com
४०	३६	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, हेटौडा, मकवानपुर	डा. चेत नारायण खरेल	हेटौडा, मकवानपुर	मकवानपुर	९८४५०९३३५	kharelch@gmail.com
४१	३७	भेदरिन्तरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञान केन्द्र, डुङ्गे, नुवाकोट	गोपी राज चालिसे	डुङ्गे, नुवाकोट	नुवाकोट, रसुवा	९८४१३२९०११	chalisegr@yahoo.com
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय							
	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने स्थान जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
४२	१	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	कौशल किशोर झा	मकवानपुर, हेटौडा	प्रदेश नं. ३	०५७-५२५१६८	s3mopid@gmail.com
४३	२	यातायात पूर्वाधार निर्देशनालय	महेश चन्द्र न्यौपाने	मकवानपुर, हेटौडा	प्रदेश नं. ३	०५७-५२०४७८	makwanpurh@gmail.com
४४	३	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं. १	हरि प्रसाद तिमल्सिना	मकवानपुर, हेटौडा	मकवानपुर, चितवन	०५७-५२०७२६	pr3wssd2@gmail.com
४५	४	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं. २	किरण आचार्य	धादिङ्ग	धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा	०१०-५२०१२७	pr3wssd3@gmail.com
४६	५	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं. ३	राजेन्द्र प्रसाद न्यौपाने	सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक, काभ्रेपलान्चोक	०११-६२०१४९	pr3wssd3@gmail.com

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
४७	६	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं. ४	श्री जगन्नाथ पूर्वे	रामेछाप	रामेछाप, दोलखा, सिन्धुली	०४८-४४०११०	pr3wssd4@gmail.com
४८	७	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन नं. ५	हरि दत्त षोडेल	भक्तपुर	काठमाडौं, भक्तपुर, ललितपुर	९८५१२३२८१०	pr3wssd5@gmail.com
४९	८	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	इश्वर मणी पोखरेल	मकवानपुर	मकवानपुर	०५७-५२०७९५	hetaudairrigation0@gmail.com
५०	९	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	थल वहादुर तामाङ	धादिङ्ग	धादिङ्ग	०१०-५२०१२९	cidsd3@gmail.com
५१	१०	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	राजेन्द्र महतो	चितवन	चितवन	०५६-५२०७४९	cridd5bharatpur@gmail.com
५२	११	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	इजी जि .सि.	काठमाडौं	काठमाडौं	०१-४३५४७२२	kathamandu_division@hotmail.com
५३	१२	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	जेवनि ताम्राकार	भक्तपुर	भक्तपुर	०१-६६१०९८२	wridbkt@gmail.com
५४	१३	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	ऋषि भक्त कोजु	ललितपुर	ललितपुर	०१-५५३५००२	koju.rishi@gmail.com
५५	१४	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	हरि प्रसाद गुरागाई	नुवाकोट	नुवाकोट	०१०-५६०००२	wreidd.nuwakot@gmail.com
५६	१५	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	यादव सिग्देल	रामेछाप	रामेछाप	०४८-५४०११८	iddramechhap@gmail.com
५७	१६	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	घनश्याम कार्की	सिन्धुली	सिन्धुली	०४७-५२०१०५	cidd2sindhuli@gmail.com
५८	१७	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	प्रकाश अधिकारी	दोलखा	दोलखा	०४९-४२१४८४	irrigationdolakha@gmail.com
५९	१८	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	अक्षर गोपाल श्रेष्ठ	काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक	०११-४९०४६१	iddkavre@gmail.com
६०	१९	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय	राजेन्द्र भण्डारी	सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक	०११-६२०४२५	iddchautara@gmail.com
६१	२०	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास सब- डिभिजन कार्यालय	चक्र विक्रम सिंह	रसुवा	रसुवा	०१०-५४००५८	idstrasuwa0@gmail.com
६२	२१	पूर्वाधार विकास कार्यालय	जयराम श्रेष्ठ	रामेछाप	रामेछाप, सिन्धुली	०४८-५४०७११७ ५४०७१२	ido.ramechhap@gmail.com

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
६३	२२	पूर्वाधार विकास कार्यालय	श्याम मणी काफ्ले	सिन्धुपाल्चोक	दोलखा, सिन्धुपाल्चोक	९८५१११९८१३	idosindhpu@gmail.com
६४	२३	पूर्वाधार विकास कार्यालय	लोकनाथ रेग्मी	काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक, भक्तपुर	०१-४९०९६७	
६५	२४	पूर्वाधार विकास कार्यालय	दिपक कुमार दास	ललितपुर	काठमाडौं, ललितपुर	०१-५५५१६३७	ido.lalitpur@gmail.com
६६	२५	पूर्वाधार विकास कार्यालय	नरेन्द्र के .सी. खड्का	नुवाकोट	धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा	०१०-५६०८५९	nuwakotido@gmail.com
६७	२६	पूर्वाधार विकास कार्यालय	पुष्कर प्रसाद पोखरेल	चितवन	मकवानपुर, चितवन	०५६-५२७८२०	pokharel12000@gmail.com
६८	२७	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय	दुर्गा घिमिरे	सिन्धुली	सिन्धुली, रामेछाप	०४७-५२११३८/ ५२११३९	dudbcindhuli@gmail.com
६९	२८	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय	रमिता श्रेष्ठ	काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक	०११-४१५१४२	dudbkavre@gmail.com
७०	२९	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय	रमा मैया मानन्धर	काठमाडौं	काठमाडौं, भक्तपुर, ललितपुर	९८५११३९७३	dudbkathmandu@gmail.com
७१	३०	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय	रामचन्द्र थापा	नुवाकोट	धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा	०१०-५६०१७९	dudbcnuwakot@gmail.com
७२	३१	सहरी विकास तथा भवन कार्यालय	संजय पाण्डे	मकवानपुर	मकवानपुर, चितवन	०५७-५२०३४४	udbomak03@gmail.com
७३	३२	भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन	नारायण कृष्ण गणेश	चितवन	मकवानपुर, चितवन, धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा	०५६-५८३२७०	gwiddchitwan@gmail.com
७४	३३	भूमिगत जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन	सुरेन्द्र राज श्रेष्ठ	काभ्रेपलाञ्चोक	काठमाडौं, भक्तपुर, ललितपुर, काभ्रेपलाञ्चोक, दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, सिन्धुली, रामेछाप	०११-४९०९७१	gwidd.kavrebalanchowk@gmail.com

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
७५	३४	नारायणी लिफ्ट खोरी सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय	खेम वहादुर पाठक	चितवन	योजनाको कार्यक्षेत्र भरी	०५-६-५३३४०४	narayaniiftdiv2016@gmail.com
७६	३५	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय	राजकुमार कपाली	काठमाडौं	काठमाडौं	०१-४०३४८७५	dahalsham032@gmail.com
७७	३६	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय	देवी प्रसाद आचार्य	भरतपुर, चितवन	चितवन	९८५७६२४३२०	chitwanvatavata@vahoo.com
७८	३७	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय	पोषण थापा	हेटौंडा, मकवानपुर	मकवानपुर	०५७-५२६१५८	yatavatahetauda@gmail.com
७९	३८	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय	लेखनाथ पोखरेल	सल्लाघारी, भक्तपुर	भक्तपुर		yatavatabkt.salla@gmail.com
८०	३९	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र एकान्तकुना,	चेत प्रसाद उप्रेती	ललितपुर	ललितपुर	०१-५५४७८१४	info.bagmati@dotm.gov.np
८१	४०	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र जगाती,	किरण प्रसाद ढकाल	भक्तपुर	भक्तपुर	०१-६६१५२११	info.bagmatic2@dotm.gov.np
८२	४१	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र सुकेधारा,	राजुभाइ कुस्मा	काठमाडौं	काठमाडौं	०१-४०१५११०	www.dotm.gov.np/chaba
८३	४२	यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, ठूलोभन्थाङ्ग	कमला थापा खत्री	काठमाडौं	काठमाडौं	०१-४२८६८५६	info.bagmatic1@dotm.gov.np
८४	४३	यातायात व्यवस्था कार्यालय मोटरसाइकल, गुर्जुधारा	गणेश अर्याल	काठमाडौं	काठमाडौं	०१-४३१२३११	tmo.mc@dotm.gov.np
८५	४४	यातायात व्यवस्था कार्यालय, सानाटूला सवारी, एकान्तकुना	वसन्त प्रसाद पन्थी	ललितपुर	ललितपुर	०१-५१९३७१४	tmo.vr@dotm.gov.np
६		सामाजिक विकास मन्त्रालय					
	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने स्थान जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
८६	१	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दीर्घ नारायण पौडेल	मकवानपुर	प्रदेश ३ का १३ जिल्लाहरू	०५७-५२४८३६	p3.moscd@gmail.com

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
८७	२	स्वास्थ्य निर्देशनालय	डा. यदु चन्द्र घिमिरे	मकवानपुर	प्रदेश नं ३ अन्तर्गतका १३ वटा स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पतालहरु तथा आयुर्वेद केन्द्रहरु	५७५२४५१०	hd.prov3@gmail.com
८८	३	शिक्षा विकास निर्देशनालय	दिनेश कुमार श्रेष्ठ	मकवानपुर	प्रदेश नं ३ अन्तर्गतका १३ वटा जिल्लामा	०५७५२७१०४/ ०५/०६	cred.gov.np@gmail.com
८९	४	शिक्षा तालिम केन्द्र	चन्द्र प्रसाद लुईटेल	काभ्रे, धुलिखेल	प्रदेश नं ३ अन्तर्गतका १३ वटा जिल्लाहरुमा	११-४९०३५३	-
९०	५	सार्वजनिक निर्माण कार्यन्वयन इकाई, गजुरी, धादिगा	देवी राम अर्याल	गजुरी, धादिगा	धादिगा, चितवन, मकवानपुर, रसुवा, नुवाकोट, काठमाडौं, भक्तपुर र ललितपुर	९८४१९०७९९	-
९१	६	सार्वजनिक निर्माण कार्यन्वयन इकाई, काभ्रे धुलिखेल	मित्र प्रसाद काफ्ले	काभ्रे धुलिखेल	काभ्रे,सिन्धुली,रामेछाप, दोलखा र सिन्धुपाल्चोक	११४९१२२६	-
९२	७	स्वास्थ्य कार्यालय, चितवन	कामेश्वर चौरासिया	चितवन	चितवन, मकवानपुर	९८४९६१५९,२३	-
९३	८	स्वास्थ्य कार्यालय, रामेछाप	रामचन्द्र पाठक	रामेछाप	रामेछाप, दोलखा र सिन्धुली	९८४५३६५७२०	-
९४	९	स्वास्थ्य कार्यालय, काठमाडौं	कृष्ण बहादुर चन्द	काठमाडौं	काठमाडौं, भक्तपुर र ललितपुर	९८४१४४३८६१	-

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
१५	१०	स्वास्थ्य कार्यालय, नुवाकोट	महेधर श्रेष्ठ	नुवाकोट	नुवाकोट, रसुवा र धादिगा	९८५१२३८१८८	
१६	११	स्वास्थ्य कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	जितेन्द्र शाह	सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक र काभ्रे	९८६६८८१५०८७	
१७	१२	ब्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र मकवानपुर	युवराज गुरुङ	मकवानपुर	चितवन/मकवानपुर/काभ्रे/सिन्धुली/रामेछाप / दोलखा र सिन्धुपाल्चोकमा सीपविकास सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने	९८४५१०२९९७	
१८	१३	ब्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र धादिङ्ग	पूरुपोत्तम पाण्डे	धादिङ्ग	धादिङ्ग/रसुवा र नुवाकोट मा सीपविकास सम्बन्धि तालिम संचालन गर्ने	९८५११२२१८०	
१९	१४	भक्तपुर अस्पताल	डा. सुधा देवकोटा	भक्तपुर	भक्तपुर	९८६१०७७०२६	
१००	१५	त्रिशुली अस्पताल	देबकी देवकोटा	नुवाकोट	त्रिशुली	९८५१६८१८८	
१०१	१६	भरतपुर अस्पताल	डा.कृष्ण पौडेल	चितवन	भरतपुर	९८५५०५८९२५	
१०२	१७	सिन्धुली अस्पताल	डा.सुमित्रा गौतम	सिन्धुली	सिन्धुली	९८५८०२३०४७	
१०३	१८	चौतारा अस्पताल	डा.पोमावती थापा	सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक	९८४१७०८४५२	
१०४	१९	धादिगा अस्पताल	डा.दिपा बोहरा	धादिगा	धादिगा	९८४१८९९४९९	
१०५	२०	हेटौडा अस्पताल	डा.प्रविण श्रेष्ठ	मकवानपुर	हेटौडा	९८५५०३१८५५	
१०६	२१	रसुवा अस्पताल	नितु झा	रसुवा	रसुवा	९८४४०५६२३०	
१०७	२२	रामेछाप अस्पताल	डा.पुष्पराज अधिकारी	रामेछाप	रामेछाप	९८६०३८०४५८	

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
१०८	२३	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, दोलखा	बिमल कुमार श्रेष्ठ	दोलखा	दोलखा	०४९४२९३०६/ ९८५४०४४०९९	
१०९	२४	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, रामेछाप	डा. निरज खतिवडा	रामेछाप	रामेछाप	०४८-४५०९४३/ ९८४९४८६९६३	
११०	२५	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, सिन्धुली	डा.सतिश कुमार यादव	सिन्धुली	सिन्धुली	०४७-५२०३४३/ ९८४३४६४३७९	
१११	२६	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, भक्तपुर	डा. मनोज चौधरी	भक्तपुर	भक्तपुर	०१६६९२०८८, ९८५९८५७२८	
११२	२७	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, चितवन	डा. राम प्रमोद मण्डल	चितवन	चितवन	०५६५६०४७०, ९८४९८९८५९३	
११३	२८	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, धादिङ्ग	प्रकाश सापकोटा	धादिङ्ग	धादिङ्ग	०१०५२०२७८, ९८४९५०६३८९	
११४	२९	बागमती अंचल आयुर्वेद औषधालय, काठमाण्डौ	डा. रुनेन्द्र पुरी	काठमाण्डौ	काठमाण्डौ	०१४४७८२०९, ९८५९०९३९६४	
११५	३०	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, काभ्रे	इधरी प्रसाद ढकाल	काभ्रे	काभ्रे	०१९६६२९३४, ९८४९०६७६९५	
११६	३१	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ललितपुर	डा. प्रकाश ज्ञवाली	ललितपुर	ललितपुर	०१५५४८०९९, ९८४९२५८२३३	
११७	३२	नारायणी अंचल आयुर्वेद औषधालय, मकवानपुर	डा. शिव शंकर राय	मकवानपुर	मकवानपुर	०५७५२०६८९/ ९८५५०३०७५४	
११८	३३	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, रसुवा	रामबाबु शाह	रसुवा	रसुवा	०१०५४०२९४/ ९८४४०७२७५३	
११९	३४	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, नुवाकोट	डा.अनु शाक्य	नुवाकोट	नुवाकोट	०१०६८०२०८/ ९८४९४७९६९८	
१२०	३५	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, सिन्धुपाल्चोक	डा.अमिरन्द्र पराजुली	सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक	०१९६२०९४३/ ९८०४८०५९४९	

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
	७	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय					
		मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने स्थान जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
१२१	१	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	शिव कुमार बाग्ले	मकवानपुर	१३ जिल्ला	०१७-५२६२२६	moitfe3@gmail.com
१२२	२	वन निर्देशनालय	सुधर कुमार कोइराला	मकवानपुर, हेटौडा	यस प्रदेशको १३ जिल्ला	०५७५२०३९५	state3fd@gmail.com
१२३	३	भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, ललितपुर	विष्णु बहादुर भाडारी	ललितपुर	रसुवा, नुवाकोट, धादिङ्ग, चितवन, काठमाण्डौ, भक्तपुर, ललितपुर, मकवानपुर र काभ्रे जिल्लाको खानी खोला गा.पा. र महाभारत गा.पा.	०१५२५१०५३	scwmolalitpur@gmail.com
१२४	४	भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	दिवाकर मास्के	सिन्धुपाल्चोक	दोलाखा, रामेछाप, सिन्धुली, सिन्धुपाल्चोक र काभ्रे जिल्लाको मन्दन देउपुर गा.पा., वनेपा न.पा., पनौती न.पा., धुलीखेल न.पा., पीचखाल न.पा., भुङ्लु गा.पा., नमोबुद्ध न.पा., वेथानचोक गा.पा., रोसी गा.पा., तिमाल गा.पा., जैरी देउराली गा.पा.	०१९६२०१२४	wmosindhu@gmail.com

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
१२५	५	पर्यटन विकास आयोजना	राजु क्षेत्री	मकवानपुर, हेटौडा	यस प्रदेशको १३ जिल्ला	०५७५२०२८६	tpd.p3.nepal@gmail.com
१२६	६	डिभिजन वन कार्यालय, मकवानपुर, मकवानपुर	प्रह्लाद धिताल	मकवानपुर, हेटौडा	मकवानपुर	०५७५२०५९३	makfo@dof.gov.np
१२७	७	डिभिजन वन कार्यालय, (राप्ति)मकवानपुर	उमा पौडेल	मकवानपुर, मनहरी	मकवानपुर	९८६०९०३२३१	divisionforest.raptimak18@gmail.com
१२८	८	डिभिजन वन कार्यालय, चितवन	विष्णु प्रसाद पौडेल	चितवन	चितवन जिल्ला	०५६५२०२१५	chidfo@dof.gov.np
१२९	९	डिभिजन वन कार्यालय, धादिङ्ग	रामहरी सेठाइ	धादिङ्ग	धादिङ्ग जिल्ला	०१०५२०१२५	dhadfo@dof.gov.np
१३०	१०	डिभिजन वन कार्यालय, नुवाकोट	शम्भु तिवारी	नुवाकोट	नुवाकोट जिल्ला	०१०५६०००७	nuwdfo@dof.gov.np
१३१	११	डिभिजन वन कार्यालय, रसुवा	शोभा सुवेदी	रसुवा	रसुवा जिल्ला	०१०५४०१०७	rasdfo@dof.gov.np
१३२	१२	डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुपाल्चोक	देवीचन्द्र पोखरेल	सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक जिल्ला	०११६२०१४६	sdpdfo@dof.gov.np
१३३	१३	डिभिजन वन कार्यालय, रामेछाप	पदमराज नेपाल	रामेछाप	रामेछाप जिल्ला	०४८५४००६९	ramdfo@dof.gov.np
१३४	१४	डिभिजन वन कार्यालय, दोलखा	प्रविन विडारी	दोलखा	चितवन जिल्ला	०४९४२०१३५	doldfo@dof.gov.np
१३५	१५	डिभिजन वन कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक	बद्री कुमार कार्की	काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला	०११६२०१४६	kabdfo@dof.gov.np
१३६	१६	डिभिजन वन कार्यालय, काठमाण्डौ	रामबाबु पौडेल	काठमाण्डौ	काठमाण्डौ जिल्ला	०१४४३४८५७	katdfo@dof.gov.np
१३७	१७	डिभिजन वन कार्यालय, भक्तपुर	फणिन्द्र प्रसाद पोखरेल	भक्तपुर	भक्तपुर जिल्ला	०१६३०८८१	bhadfo@dof.gov.np
१३८	१८	डिभिजन वन कार्यालय, ललितपुर	अचल कुमार ढुंगाना	ललितपुर	ललितपुर जिल्ला	०१५५२५५५९	lalldfo@dof.gov.np
१३९	१९	डिभिजन वन कार्यालय, सिन्धुली	मिम बहादुर कालिकोटे	सिन्धुली	सिन्धुली	०४७५२०१३५	dfosindhuli@gmail.com
१४०	२०	डिभिजन वन कार्यालय, (मरिन)सिन्धुली	लोकराज नेपाल	सिन्धुली	सिन्धुली	९८५११६४४६४	nepal.lok@gmail.com
१४१	२१	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, गोदावरी	जयमंगल प्रसाद गुमा	ललितपुर, गोदावरी	१३ जिल्ला	९८५१२०५१८२	jaymangalprasad@gmail.com
१४२	२२	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, मकवानपुर	चन्दन कुमार अमात्य	मकवानपुर, हेटौडा	मकवानपुर जिल्ला	०५७५२०४३७	csiomakawanpur@gmail.com

प्रदेश सरकारको एक वर्ष

क्र.सं.	सि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय रहने जिल्ला	कार्यक्षेत्र	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	इमेल ठेगाना
१४३	२३	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, चितवन	रमेश कुमार कर्मचार्य	चितवन	चितवन जिल्ला	०५६५२०१३६	csiochitwan@gmail.com
१४४	२४	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, काभ्रेपलाञ्चोक	माधव प्रसाद पौतम	काभ्रेपलाञ्चोक	काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला	०११४९०१५४	csiokavre@gmail.com
१४५	२५	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, काठमाण्डौ	अम्बिका कँडेल	काठमाण्डौ	काठमाण्डौ जिल्ला	०१४२६१४५०	premkumargurung101@gmail.com
१४६	२६	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, भक्तपुर	सुबोध कुमार साह कर्मयोगी	भक्तपुर	भक्तपुर जिल्ला	०१५०९२६९६	skarmayogi@gmail.com
१४७	२७	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, ललितपुर	रत्न डुंगाना	ललितपुर	ललितपुर जिल्ला	०१५५२३४५२	csiolalitpur@gmail.com
१४८	२८	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, धादिङ्ग	केदार कुमार खड्का	धादिङ्ग	धादिङ्ग जिल्ला	०१०५२०१७७	dhadingcsidb@gmail.com
१४९	२९	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, नुवाकोट	विजय भट्टराइ	नुवाकोट	नुवाकोट जिल्ला	०१०५६०५१३	csidbnuwakot72@gmail.com
१५०	३०	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, रसुवा	खगेन्द्र नेपाल	रसुवा	रसुवा जिल्ला	०१०५४०१४०	csidbrasuwa@gmail.com
१५१	३१	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, सिन्धुपाल्चोक	कल्पना अधिकारी	सिन्धुपाल्चोक	सिन्धुपाल्चोक जिल्ला	०११६२०१२९	csidbsindhupalchok@gmail.com
१५२	३२	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, रामेछाप	राजेन्द्र श्रेष्ठ	रामेछाप	रामेछाप जिल्ला	०४८५४००३६	csidbramechhap@gmail.com
१५३	३३	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, दोलखा	नारायण कोइराला	दोलखा	दोलखा जिल्ला	०४९४२११२६	csidbdolakha@gmail.com
१५४	३४	घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, सिन्धुली	नवराज राउत	सिन्धुली	सिन्धुली जिल्ला	०४७५२०१२४	csidbsindhuli@gmail.com
१५५	३५	औद्योगिक विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	रामचन्द्र सुवेदी	चितवन	चितवन	०५६-५२०४४७	rcsubedi1@gmail.com
१५६	८	मुख्यन्यायाधिवक्ताको कार्यालय	सुवर्णमान बनेपाली	हेटौंडा	१३ जिल्ला	०५७-५२३३६९८	mnbhtd786@gmail.com
१५७	९	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	आत्माराम सत्याल	हेटौंडा, मकवानपुर	१३ जिल्ला	०५७-५२५१३१	pradeshyoianahatd@gmail.com

हालसम्म तर्जुमा भएका ऐन, नियमावली तथा आदेशहरू

१. प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४
२. प्रदेश सरकार (कार्य सम्पादन) नियमावली, २०७४
३. प्रदेश सरकारको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७४
४. प्रदेशस्तरका केही सार्वजनिक लिखत प्रमाणिकरण ऐन, २०७४
५. गाउँ/ नगर/जिल्ला सभा सञ्चालन (कार्यविधि) ऐन, २०७५
६. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीको पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५
७. प्रदेश सभाका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५
८. स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधासम्बन्धी ऐन, २०७५
९. प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७५ (२०७४/०७५)
१०. मुख्य न्यायाधिवक्ताको काम, कर्तव्य अधिकार तथा सेवाका शर्तसम्बन्धी ऐन, २०७५
११. प्रदेश वित्तीय हस्तान्तरण ऐन, २०७५
१२. प्रदेश आकस्मिक कोष ऐन, २०७५
१३. कर तथा गैरकर राजस्वसम्बन्धी ऐन, २०७५
१४. प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७५ (२०७५/०७६)
१५. प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७५ (२०७५/०७६)
१६. प्रदेश प्रशासनिक कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५
१७. प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५
१८. प्रदेश विपद व्यवस्थापन ऐन, २०७५
१९. प्रदेश संस्था ऐन, २०७५
२०. प्रदेश संचार माध्यम व्यवस्थापन ऐन, २०७५
२१. प्रदेश कार्य सञ्चालन कोष ऐन, २०७५
२२. प्रदेश सवारी तथा यातायातसम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५
२३. प्रादेशिक दुग्ध विकास बोर्ड ऐन, २०७५
२४. प्रदेश स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५
२५. प्रदेश खेलकूद विकास ऐन, २०७५
२६. प्रदेश प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा एवम् तालिम परिषद् स्थापना र सञ्चालन गर्ने ऐन, २०७५
२७. जिल्ला समन्वय समितिको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी नियमाली, २०७५
२८. प्रदेश नीति तथा योजना आयोग (गठन तथा कार्य सञ्चालन) आदेश, २०७५
२९. प्रदेश भित्रका अस्पतालको सञ्चालन र व्यवस्थापन आदेश, २०७५

माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको सपथ ग्रहण

पदभार ग्रहण गर्नु हुँदै माननीय मुख्यमन्त्रीज्यू

माननीय मन्त्रीज्यूहरूको सपथ ग्रहण

माननीय मन्त्रीज्यूहरूको सपथ ग्रहण

सम्माननीय प्रधानमन्त्री के.पी.शर्मा ओलीज्यू प्रदेश सरकारको
कार्यमा कारवाही सम्बन्धमा जानकारी लिनु हुँदै

सम्माननीय प्रधानमन्त्री के.पी.शर्मा ओलीज्यूसँग
माननीय मुख्यमन्त्रीज्यू सहितको सामूहिक तस्वीर

माननीय उपप्रधानमन्त्री एवं रक्षामन्त्री इश्वर पोखरेलज्यूसँग कार्यक्रम
पश्चात् माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूसहित लिइएको सामूहिक तस्वीर

प्रदेश समन्वय परिषद्को बैठकमा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्री
माननीय लालबाबु पण्डितज्यू साथै माननीय मुख्यमन्त्रीज्यू लगायत मन्त्रीज्यूहरु

फोन : ०५७- ५२२३८५, ०५७-५२२३९७

फ्याक्स :-०५७-५२७५०७

Website: www.ocmcm.p3.gov.np

Email:- ocmcm.p3@gmail.com